

Навука на варце здаровага грамадства

СТАР 2

Сцерпіцца-злюбіцца... на ўсё жыццё

СТАР 3

Востраў скульптур у цэнтры Мінска

СТАР 5

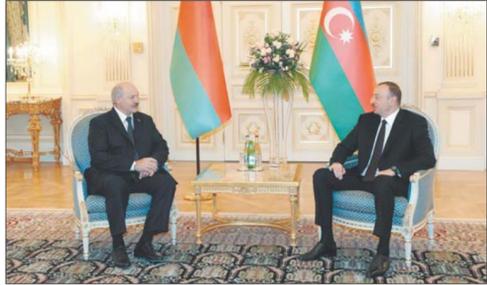

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ДОБРЫ ФУНДАМЕНТ АДНОСІН

Учора ў Баку Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з Прэзідэнтам Азербайджана Ільхамам Аліевым

Кіраўнік беларускай дзяржавы даў высокую ацэнку ўзроўню падрыхтоўкі Азербайджана да правядзення першых Еўрапейскіх гульніў, паведамляе БЕЛТА. «У вас было ўсяго два гады, каб падрыхтавацца да гульніў. Гэта было б немагчыма, калі б вы да гэтага нічога не рабілі, — адзначыў беларускі лідар. — Мы не сумняваліся, што гэта будзе зроблена, але каб так было прыгожа... Гэта проста нас уразіла».

ФОТА БЕЛТА

Прэзідэнт Беларусі таксама падкрэсліў, што не мог не прыехаць на адкрыццё гэтага першага ў гісторыі спартыўнага форуму, паколькі раней сам выказаў пажаданне, каб на еўрапейскім кантыненте праводзіліся такія спаборніцтвы алімпійскага маштабу.

У сваю чаргу Прэзідэнт Азербайджана адзначыў, што лідары дзюх краін падтрымліваюць рэгулярныя кантакты, што дапамагае надаць дынамізм двухбаковым адносінам. «Беларусь для нас — дружэлюбная, брацкая дзяржава. Мы вельмі цанім нашы адносіны і ганарымся тым, што нам удалося дасягнуць за параўнальна кароткі час у справе палітычнага ўзаемадзеяння, эканамічнай кааперацыі, сумесных праектаў. Па ўсіх напрамках мы бачым толькі пазітыўную дынаміку», — заявіў Ільхам Аліев.

«Нашы адносіны вызначаюць шчырасць, надзейнасць і нацэленасць на паспяховую рэалізацыю задач, якія мы ставім», — сказаў Прэзідэнт Азербайджана.

Гаворачы аб правядзенні першых Еўрапейскіх гульніў у Баку, Ільхам Аліев адзначыў, што гэта падзея знамянальная як для Азербайджана, так і для Еўропы ў цэлым. Ён таксама лічыць, што Беларусь на гульніў прадстаўлена моцным складам атлетуў. Ільхам Аліев пажадаў беларускім спартсменам поспеху і перамоў на спаборніцтвах.

Учора ўвечары Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел ва ўрачыстым адкрыцці І Еўрапейскіх гульніў.

Усе фарбы лета

Вёска Папоўцы недалёка ад Слуцка заўсёды вылучалася сваёй дагледжанасцю. Неаднойчы, перасякаючы гэты населены пункт, я назіраў, як жыхары з любасцю наводзяць парадка каля дамоў, фарбуюць агароджы і вокны з разнымі ліштвамі. Гэтым разам я не стрымаўся і выйшаў за аўто, каб пагаварыць з руплівымі гаспадарамі, хоць трохі даведацца пра іх.

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар БУЗЮЎСКІ, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта:

«Сёння для арганізацыі або прадпрыемстваў недастаткова проста мець свой інфармацыйны рэсурс у інтэрнэце. Трэба ўлічваць той факт, што 80% усяго часу ў інтэрнэце моладзь праводзіць у сацыяльных сетках. Менавіта таму неабходна займацца з гэтымі інфармацыйнымі нішамі і выходзіць на якасны ўзровень працы менавіта ў дадзеным сегменце».

Чатырнаццацігадовая Дар'я Грынюк, у якой цяпер летнія каникулы, дапамагае сваёй бабулі Тамары Перагуд фарбаваць агароджы. Дзяўчынка ведае: Тамара Сцяпанюна не церпіць, каб яе двор быў не прыбраны, не дагледжаны, каб выбіваўся з прыгожага вулічнага шэрагу. Падчас невялікай гутаркі з гэтай рухавай жанчынай я даведаўся, што пасля выхаду на пенсію яна яшчэ 10 гадоў працавала сацыяльным работнікам, і цяпер, у свае 75 гадоў, Тамара Сцяпанюна яшчэ дапамагае адзіночым і старым вяскоўцам. Яна лічыць, што ўзрост зусім не нагода не клапаціцца пра свой выгляд і тое месца, дзе жывеш.

Праз некалькі падворкаў у доме з прыгожымі аканцамі і ліштвамі жывуць Сцяпан і Галіна Гняздоўскія. Гэты дом у іх — як дача, спадчына ад бацькоў Галіны, тут яны праводзяць увесь летні сезон. У свой чарговы прыезд гэтыя сужэнцы, якія ўжо жывуць у шлюбе 40 гадоў, пачынаюць таксама са знешняга выгляду сваёй пабудовы. А менавіта — з афарбоўкі птушак на ліштвах, бо гэта — як памяць пра першага гаспадара і майстра спраў сталярных Ігнація Крывадубскага, які сваімі драўлянымі карункамі і птушкамі дапамагаў вяскоўцам упрыгожваць пасляваеннае жывіцё і вёску.

Даўно заўважана, птушкі на вокнах — сімвал шчаслівага жыцця, ладу, добрай сям'і. Галіна і Сцяпан Гняздоўскія — шчаслівая пара. Можна, таму Сцяпан Мікалаевіч ужо 12 разоў запрашалі быць сватам на вяселлях.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

«Прамая лінія»

СЯМ'Я МАЕ ПРАВА НА ПАДТРЫМКУ

Якія новыя віды сямейных дапамог з'явіліся сёлета? На якую падтрымку ад дзяржавы ўвогуле могуць разлічваць сем'і? Хто можа атрымаць мацярынскі капітал? Як можна будзе ім распараджацца? Гэтыя і іншыя пытанні вы зможаце задаць намесніку міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандру Аляксеевічу РУМАКУ падчас «прамой лініі». Сацыяльная падтрымка сям'і, якая пройдзе ў рэдакцыі «Звязды» 16 чэрвеня з 11 да 12 гадзін.

Задаць пытанні падчас «прамой лініі» можна будзе па тэлефонах 8 (017) 287 18 66 і 8 (017) 287 18 71.

Папярэдняе пытанні можна задаць па тэл. 8 (017) 287 18 29

Турыст пайшоў

БЕЗ ВІЗЫ

На міжнародным спрощаным памежным пераходзе «Перароў», які знаходзіцца на тэрыторыі Белавежскай пушчы ў Пружанскім раёне, учора ўрачыста сустрэлі першых бязвізавых турыстаў

Пра тое, што такі крок беларускага боку насурач развіццю прыпушчанскага турызму будзе зроблены, гаварылася даўно. І вось адладжаны фармальнасці, узгоднены нюансы. Апошнім штырхом стала зацвярджэнне Саўмінам дакумента аб парадку наведвання замежнымі грамадзянамі Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» 15 мая гэтага года.

Цяпер турысты з Еўрасаюза, які ў складзе арганізаваных груп, так і паасобку, могуць пехатою альбо на велькіх наведваць тэрыямна да трох дзён нашу частку Белавежскай пушчы, каб палюбавацца яе прыгажосцю. Напярэдадні госьць абавязаны праціць працэдуру электроннага брагнравання на сайце пушчы. Раздрукаваў пацверджанне, захапіў з сабой пашпарт, пэўную суму грошай і — ласкава просім у Беларусь.

Усё гэта ў дзеньні назіралі журналісты на пераходзе «Перароў» 12 чэрвеня, калі група турыстаў з Польшчы перасекла нашу мяжу. Першыя уражанні спадарыні Евы Кандрацік з Беластока былі самыя прыемныя:

ФОТА ВАЛЕРЫЯ КАРАЛІЯ

— Я цікаўлюся гісторыяй Белавежскай пушчы, асабліва перыядам знаходжання яе ў царскай імперыі, калі былі ўзведзены цудоўныя палацы. Сёння хачу наведваць вашы музей, атрымаць як мага больш інфармацыі. А потым абавязкова прыйдзе сюды з сям'ёй проста пагуляць, адпачыць, паназіраць за прыродай, параўнаць з нашай.

Генеральны дырэктар Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» Аляксандр БУРЫ сказаў, што пушчу наведвае каля паўмільёна турыстаў за год, цяпер жа, з бязвізавым рэжымам, супрацоўнікі парку чакаюць павелічэння турыстычнага патоку.

І ўсе як адзін прысутныя выказалі спадзяванне, што Еўрасаюз прыме захады ў адказ, і турыстычны рух па пушчы з цягам часу стане двухбаковым.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Пружанскі раён.

Гасцёўня «Звязды»

ТАТА, МАМА, МЫ...

Валянціна Карпюк — пра знакамітага бацьку, небяспечную прынцыповасць і чалавечыя каштоўнасці, якія з ёй назаўсёды

ФОТА ЯРАСЛАВА ВАНКОВЕЧНА

Надаўна споўнілася 95 гадоў з дня нараджэння пісьменніка, вядомага гарадзенца Аляксея Карпюка. Карэспандэнт «Звязды» сустрэўся з яго дачкой, загадчыцай кафедры псіхіатрыі і наркалогіі Гродзенскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта Валянцінай Карпюк. Мы гутарылі ў кватэры шматпавярховіка, побач з якім пра Аляксея Нічыпаравіча нагадваюць пасаджаныя ім бярозы. Аказваецца, ён вельмі любіў садзіць дрэвы, называючы гэта «мышачнай расадцо» пасля завяршэння нейкай справы, творчага працэсу.

«БАЦЬКА БЫЎ БЕЗУМОЎНЫМ АЎТАРЫТЭТАМ»

— Самацэнкі Аляксея Карпюка даволі крытычныя. Маўляў, з яго «станоўчага героя не выведзеш», ён «нецярыплівы, самаўпэўнены, рэзкі, упарты, лёгкаранімы, няспільны, самалюбны, прамалінейны, некамунікабельны, скрытны, схільны перабольшваць ды кідацца ў крайнасці». Валянціна Аляксееўна, а якім бачыцца характар Аляксея Нічыпаравіча вам?

— Вышэйзгаданых характарыстыкі былі, верагодна, звернуты да та, каб быць мовіць, знешняга свету, нейкіх грамадскіх пытанняў. СТАР 4

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Прэм'ер-міністр Малдовы падаў у адстаўку

Пра гэта Кірыл Габурыч заявіў у ходзе прэс-канферэнцыі ў Кішынёве. Ён падкрэсліў, што ўзначаліў кабінет міністраў, каб працаваць. «Я ўсведамляю, што мой ўчынак могуць інтэрпрэтаваць па-рознаму. Не трэба думаць, што гэта палітычны жэст, — гэта прадуманы крок», — падкрэсліў Габурыч. Прэм'ер даў зразумець, што на яго ажыццяўляецца ціск. «Учора мяне выклікалі ў Генпрактуру па справе дакументаў аб маёй адукацыі. Вы разумееце, што гэта адбылося пасля маёй заявы аб неабходнасці адстаўкі шэрагу чыноўнікаў», — заявіў Габурыч. Скандал вакол дакументаў аб адукацыі прэм'ера разгарэўся ў красавіку пасля паведамлення ў прэсе аб тым, што ў Габурыча нібыта фальшывы дыплом. На мінулым тыдні прэм'ер прыгразіў пайсці ў адстаўку, калі не будуць знятыя са сваіх пасадаў кіраўнікі Генеральнай пракуратуры, Нацыянальнага банка і Нацыянальнай камісіі па фінансавым рынку, якіх абвінавачваюць у датычнасці да банкаўскага скандалу.

Кангрэс ЗША патрабуе пачаць пастаўкі Кіеву смяротнай зброі

Кангрэс ЗША ўключыў у законапраект ваеннага бюджэту краіны папраўкі, якія прадугледжваюць пастаўку ва Украіну смяротнага ўзбраення, паведамляе The New York Times. Паводле звестак выдання, папраўкі, унесеныя Сенатам, прадугледжваюць перадачу Кіеву процітанкавых ракетных комплексаў, мінамёту, гранатомёту і боепрыпасу. Кангрэс такім чынам кідае выклік адміністрацыі прэзідэнта Барака Абамы і еўрапейскім саюзнікам, якія выступаюць супраць паставак наступальных узбраенняў уладам Украіны.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Паўднёвай Карэі памерла 11-я ахвяра MERS

Улады Паўднёвай Карэі паведамілі аб яшчэ адной ахвяры смяротна небяспечнага каранавірусу MERS. Такім чынам, агульная колькасць загінулых ад гэтага захворвання дасягнула 11. Медыкі таксама выявілі чатыры новыя выпадкі заражэння вірусам. Усяго на гэты момант вядома пра 126 хворых. Як паведамляецца, усе чацвёра захварэлых, выяўленых у пятніцу, заразіліся ў шпітальных, дзе лячаліся пацыенты з MERS. Па стане на 12 чэрвеня на карантыне заставаўся 3680 чалавек.

КОРАТКА

Усекітайская федэрацыя прафсаюзаў мае намер перанесці беларускі вопыт арганізацыі санаторна-курортнага лячэння. «Белтэлекам» запускае новы сэрвіс «Віртуальны нумар». Гэта паслуга, якая дае магчымасць з выдзеленага для абанента нумара пераадрасоўваць усе званкі, што паступаюць на яго, на іншы, загадаў зададзены, тэлефонны нумар, у тым ліку мабільны і «Максіфон».

Узровень мацярынскага смяротнасці ў Беларусі ніжэйшы, чым у 53 краінах еўрапейскага рэгіёна Сусветнай арганізацыі аховы здароўя.

Сярэднядзённая рэалізацыя марожанага ў Мінску ў асенне-зімовы перыяд складае каля 15 т, у вясенне-летні — да 40 т, у асабліва гарачыя дні — да 60 т.

Я зноў выбіраю «Звязду»

«ЧЫТАЮ ЯЕ, КОЛЬКІ СЯБЕ ПАМЯТАЮ...»

Галоўны дырэктар радыёстанцыі «Беларусь» Навум Гальпяровіч:

У першую чаргу я выбіраю «Звязду», бо гэта беларускамоўная газета. Калі казаць пра тое, што друку цалкам на роднай мове ў нас не так багата, то гэтае выданне выгадна вылучаецца.

«Звязда» надае ўвагу культурным працэсам, краязнаўству, гісторыі. Гэта вельмі каштоўна, бо не ўсе выданні звяртаюцца да такой праблематыкі. У газеце часта друкуюцца літаратары. Выданне змяшчае рэцэнзіі на творы, дае ім ацэнку. Лічу, гэта станоўчы прыклад. Найперш я чытаю матэрыялы пра культуру, мастацтва, якія выходзяць у тэматычнай паласе «Жырандоля». Таксама падабаюцца аўтарскія калонкі Святланы Дзянісавай, Генадзя Аўласенкі, Аллены Ляўковіч.

Са «Звяздой» я вельмі даўно. Чытаю яе, колькі сябе памятаю — і выпісваю, і набываю ў шпіках. Тады, калі жыў у Полацку, таксама не раставаўся з газетай. Падпісаў і цяпер.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведачнага тэрміналу РУП «Белпошта»; праз сістэму «Інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у паштальёнаў.

5 разоў на тыдзень!

Падпіска, дарэчы, можа стаць добрым падарункам для вашых родных і блізкіх, для вашых сяброў.

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе 2015 года!

■ Грамадская думка

НЕТРАДЫЦЫЙНАЯ ЗАДАЧА ДЛЯ САЦЫЯЛОГІІ

«У парушэнне ўсіх сацыялагічных канонаў, мы шукаем адказ на пытанне: «Як вылечыць хваробу?»

Роля сацыёлага асабліва ўзрастае ў час перадавыбарных кампаній. Палітыкі на падставе грамадскай думкі і патрэб людзей будуць сваяе праграмы і складаюць лозунгі. СМІ прыводзяць рэйтынгі і сацыялагічныя замеры. Аднак вывучэнне стану грамадства адбываецца пастаянна, і карыстаюцца ім далёка не толькі палітыкі і журналісты. Пра тое, як развіваецца навука аб грамадстве ў свеце і Беларусі, наша размова з дырэктарам Інстытута сацыялогіі Нацыянальнай акадэміі навук, доктарам сацыялагічных навук, прафесарам Ігарам КАТЛЯРОВЫМ.

— *Год там некаторыя СМІ ў інтэрнэце спаслалі на даследаванне Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі на тэрыторыі Украіны, якога не было. Як закончылася гэта гісторыя?*

— Мы апублікавалі абвясржэнне на сайце інстытута і даслалі яго ў інтэрнэт-рэсурс, які размяшчаў ілжывую інфармацыю. Гэты рэсурс пасля гэтага напісаў, што мы пацвердзілі інфармацыю, і гэта паўтарылі некалькі іншых украінскіх сайтаў. Мы зноў напісалі пісьмы з абвясржэннямі, што не дало ніякага выніку. Мы так і не сабраліся падаць у суд, хоць намер такі быў, і тэма гэта паспупова з’ехала на нішто. Магчыма, мы не маем рацыі, але вырашылі, што навуцы не варта судзіцца з палітычнымі прайдзівісетамі. З іншага боку, спроба выкарыстаць брэнд нашага інстытута сведчыць пра яго вядомасць у свеце і высокі аўтарытэт.

— *Акрамя таго, гэта лішні раз дэманструе, наколькі сацыялогія патрэбна палітыцы.*

— Звярніце ўвагу, як толькі адбываецца буйное палітычнае мерапрыемства, у СМІ з’яўляецца паведамленне са спасылак на сацыялагічныя службы, якіх, дарэчы, можа і не быць. Уяўляю сабе, колькі новых «сацыялагічных» структур з’явіцца падчас сёлетніх прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі, і многія з іх будуць выконваць пэўны палітычны заказ.

— *Як у такой сітуацыі арыентавацца абывацелю?*

— У 2002 годзе было прынята рашэнне, згодна з якім дазволена праводзіць сацыялагічныя даследаванні падчас перадыбарных кампаній прэзідэнта, парламента і рэфэрэндумаў, і тых, якія датычацца сацыяльна-палітычнай сітуацыі ў краіне, толькі пэўным сацыялагічным структурам. Пры Нацыянальнай акадэміі навук была створана спецыяльная Камісія па апытаных грамадскай думкі, якая акрэдытуе такую структуру, грунтуючыся на наяўнасці ў іх вопыту і падрыхтаваных кадраў. Гэта камісія заўсёды стараецца адказваць на фальшывыя сацыялагічныя даследаванні. І зноў жа, тыя, хто выкарыстоўвае лжывую інфармацыю са спасылак на сацыёлагаў, разумеюць, што сацыялогія ўплывае на людзей. Вельмі шмат тут залежыць і ад журналістаў.

■ Тры пытанні да ўлады

ГОМЕЛЬШЧЫНА ЧАКАЕ ДАДЖУ

У гаспадарках Гомельшчыны па стане на ўчарашні дзень (12.06) на ўсёй плошчы — а гэта 121,8 тысячы га — скошаны шматгадовыя травы першага ўкоса. Амаль 84 % ад скошанага (каля 102 тысяч га) убрана. Начальнік упраўлення інтэнсіфікацыі раслінаводства камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Гомельскага аблвыканкама Сяргей ДЗЕНІСЕНКА гаворыць, што цяпер аграрыі абследаюць усе поймаі рэк, нізкія мясціны, усе куточки, дзе толькі можна скасіць траву.

— *Гэта вялікія плошчы?*

— Агульная плошча такіх земляў складае каля 43 тысяч га. Аднагдовыя травы на сенаі і сенажу у красавіку-маі пасеваны на плошчы 40 тысяч га. Акрамя таго, у чэрвені стаіць задача забяспечыць сяубу аднагдовых траў на зялёную падкормку на плошчы 43 тысяч га. З іх па сённяшняму дату сельскагаспадарчымі арганізацыямі вобласці ўжо пасеяна амаль трэцяя частка. Траву, якая ёсць у нас на пойме, скосім літаральна ўжо, дзе гэта магчыма. Таксама косім пашу, сенажаці і падсеяння шматгадовыя травы. Па ўраджайнасці мы крыху недабіраем да мінулага года. Спадзяёмся, што другі ўкос траў часткова кампенсуе сітуацыю. Зразумела, такое становішча звязана з умовамі надвор’я. Асөнніч дажджоў на азіймы пры сяубе мы так і не дачакаліся: ні на рапс, ні на жыта. Снежнага покрыва ў нас сёлета таксама практычна не было. Не было і паводкі, якая прыходзіла ў вясну са Смаленшчыны. Сёлета і рэжні на пойму не разлічылі. Усё разам прывяло да пагаршэння стану травастою на сенажацях і пашах. Гэта адбываецца і на аб’ёмах нарыхтовак. Менавіта таму на сённяшня дзень у нас нарыхтавана толькі 18% ад запланаванага сена (38 тысяч тон). Сенажу — каля 240 тысяч тон. Гэта 17,7% да плана. У нас не хапае практычна дзве кармавыя адзінкі на умоўную галаву жывёлы ў параўнанні з леташнім годам. На сённяшня дзень у нас нарыхтавана толькі 1,71 кармавыя адзінкі. Летась было на гэты час 3,62.

— *Наколькі ведаю, у глебе рзгіёна адчуваецца значны дэфіцыт вільгаці?*

— *Якія структуры акрэдытаваны камісіяй на правядзенне апытанняў грамадскай думкі падчас сёлетняй прэзідэнцкай гонкі?*

— Сёлета такіх структур чатыры: Інстытут сацыялогіі НАН, Інфармацыйна-аналітычны цэнтр пры Адміністрацыі Прэзідэнта, Цэнтр сацыяльна-палітычных даследаванняў БДУ і Магілёўскі інстытут рэгіянальных сацыяльна-палітычных даследаванняў. Верагодна, з’явіцца іншыя прэтэндэнты, тады камісія будзе разглядаць іх заявы і прымаць адпаведнае рашэнне.

— *Ігар Васільевіч, як змяняецца роля сацыялогіі ў сучасным грамадстве?*

— Прыяду некалькі ілюстрацый нашай работы, каб адказаць на гэтае пытанне. Нядаўна мы закончылі чарговы этап маніторынгу сацыяльна-палітычнай сітуацыі ў краіне і нечакана для сябе атрымалі значную колькасць запытаў па яго выніках. Як правіла, мы публікуем вынікі гэтага маніторынгу ў сваім «Сацыялагічным альманасі» ў канцы года, электронная версія якога знаходзіцца ў адкрытым доступе ў інтэрнэце.

Цяпер рыхтуем вялікую манаграфію пад умоўнай назвай «Беларусь-2030» — гэта спроба зазірнуць на 10-15 гадоў наперад, гэта першае сацыялагічнае даследаванне, у якім зроблена спроба прагнозу сітуацыі. Мы самі распрацавалі метадалогію і атрымалі вельмі цікавы матэрыял. Кніга практычна скончана, спадзяюся, да канца лета яна выйдзе.

— *Сацыялогія — гэта люстэрка рэчаіснасці або магчыны крышталі, які дапамагае зазірнуць у будучыню?*

— Класічная сацыялогія — гэта навука, якая вывучае сённяшні стан грамадства. Кажуць, што сацыялогія вывучае «сярэдняню тэмпературу па бальніцы». Так, яна імкнецца адказаць на пытанне, ці «хварэе» працоўны калектыў або нейкая сацыяльная структура. Калі псіхалогія займаецца станам асобнага чалавека, то сацыялогія — станам сацыяльных адзінак.

Палітычная сацыялогія можа прадугледзець пагаршэнне сітуацыі ў грамадстве, але, думаму, ніводны сацыёлаг не мог прадказаць, што ў наш час браты будуць страціць адзін у аднаго.

Разам з тым, у парушэнне ўсіх канонаў, мы шукаем адказ на пытанне: «Як вылечыць хваробу?». Гэта нетрадыцыйная задача для сацыялогіі. Класікі сцвярджаюць, што жонкі даследчых прапаноўвае свой рэцэпт, зыходзячы з уласнага пункту погляду. Так і ёсць. Мы таксама прапаноўваем свой рэцэпт, зыходзячы з уласнага бачання спосабаў рэалізацыі той або іншай сацыяльнай хваробы.

— *Ці можна было спрагназаваць сітуацыю, якая склалася зараз ва Украіне?*

— Палітычная сацыялогія можа прадугледзець пагаршэнне сітуацыі ў грамадстве, але, думаму, ніводны сацыёлаг не мог прадказаць, што ў наш час браты будуць страляць адзін у аднаго. Мяркую, што цяперашняя сацыялогія не можа прадказаць развіццё падзей, падобных тым, што адбываюцца ва Украіне. Тым больш што там умяшаліся знешнія сілы, якія мэтанакаравана рабілі стаўку на дэстабілізацыю. Палітычны прагноз тут рэальны, але гэта — не сацыялогія.

— *Наколькі ў Беларусі і на Захадзе адрозніваюцца адносіны да сацыялогіі?*

— На Захадзе сацыялогія — гэта навука, якая дазваляе добра зарабляць. Сацыёлагаў там носяць на руках, іх імідж надзвычай высокі. Напрыклад, усе амерыканскія кандыдаты ў прэзідэнты падчас перадыбарных кампаній працуюць разам з сацыёлагамі, пры гэтым яны, як правіла, заклячваюць дагаворы з некалькімі сацыялагічнымі службамі. Там сапраўды аўтарытэт сацыялогіі вельмі высокі.

На жаль, у Беларусі доўгі час да сацыялогіі ставілася не так уважліва. У нас вялізная праблема з кадрамі: прэтэнзні да кафедры сацыялогіі БДУ. Акрамя таго, Вышэйшая атэстацыйная камісія ўпарта не давала ступені найлепшым нашым сацыёлагам. З 2000 года доктарскую дысертацыю не абаронілі ніводны навуковы супрацоўнік інстытута. Двойчы ВАК адхіліла дысертацыю, накіраваную на фарміраванне лідараў у камандных відах спорту. Магчыма, калі б яна была зацверджаная, то не было б сяміных 0,7 і 0,9 на апошнім чэмпіянаце свету па хакеі.

У апошнія тры гады гэтае стаўленне пачало змяняцца, і вось ужо тры чалавекі, якія прайшлі праз наш савет па абароне дысертацый, атрымалі ступені кандыдатаў навук. Спадзяюся, сітуацыя чалкам зменіцца, але за гэты час беларуская сацыялогія істотна адсталала і ад расійскай, і ад заходняй.

— *Вы можаце прывесці прыклады кіраўнічых рашэнняў, у падмурку якіх ляжаць сацыялагічныя даследаванні?*

— Мы ўвесь час праводзім даследаванні, у якіх надзвычай зацікаўлена Міністэрства культуры і вынікі якіх выкарыстоўваюцца пры прыняцці шэрагу рашэнняў. Мы правялі некалькі закрытых даследаванняў па карупцыі, і нашы прапаноўвы таксама ўключаны Генеральнай пракуратурай. Савет Міністраў абяпраўсаў на нашы даследаванні пры прыняцці рашэнняў у сферы арэнднага жылля. Мы вельмі цесна і плённа супрацоўнічаем з Саветам Рэспублікі. Сёння па просьбе Адміністрацыі Прэзідэнта аналізуем даследаванні, якія датычацца работы мясцовых Саветаў дзуптатаў.

Апошнім часам актыўна абмяркуюецца пераход з мажарытарнай выбарчай сістэмы на прапарцыянальную. Пры гэтым палова беларусаў не разумее, што такое прапарцыянальная выбар-

чая сістэма, а з тых, хто разумее, толькі 4,5 працэнта хочучы, каб такі пераход адбыўся. Пасля нашых аналітычных записак і публічных выступленняў на гэту тэму нават некаторыя апазіцыйныя структуры пагадзіліся, што такі пераход будзе дачасным.

Мы, як правіла, спрабуем намацаць болевую кропку ў соцюме і знайсці магчымае рашэнне праблемы, але само кіраўнічае рашэнне прымаюць, вядома ж, дзяржаўныя органы.

— *Якія яшчэ даследаванні Інстытута сацыялогіі Нацыянальнай акадэміі навук можна назваць найбольш цікавымі?*

— Думаму, самае цікавае — гэта маніторынг сацыяльна-палітычнай сітуацыі ў Беларусі. Ён праводзіцца на працягу апошніх 20 гадоў два разы на год па спецыяльна распрацаваным інструментарыі і па адной і той жа метадыцы. Дзве трэці пытанняў мы задаём пастаянна, што дазваляе нам прагназаваць і аналізаваць сітуацыю, траціна — гэта так званыя сітуацыйныя пытанні, якія асабліва хваляюць грамадства ў наш час. Гэты маніторынг — брэнд нашага інстытута. «Беларусь-2030» — таксама арыгінальная і вельмі цікавая праца. Нядаўна мы закончылі вялікае даследаванне, якое датычыцца сям’і. У ім шмат малавядомых для грамадскасці вынікаў.

Напрыклад, аказалася, што пры ўсёй важнасці матэрыяльных аспектаў, яны не з’яўляюцца выключна вырашальнымі для дамагарафічнай сітуацыі. Не менш важныя адносіны ўнутры сям’і, ідэалагічныя і маральныя ўстановакі. Прэстыж шматдзетнасці, напрыклад, у многім залежыць ад таго, як пра гэта пішучь СМІ. Мы ўпершыню вызначылі, што ў Беларусі цалкам негатывна ставяцца да аднапоўных шлюбав. Для нашай краіны вялікую каштоўнасць мае традыцыйная сям’я. Мы звярнулі ўвагу на тое, што цяпер людзі ўсёй сям’ёй не

так часта ходзяць у тэатр, кіно і музеі, і гэта і віна, і бяда бацькоў...

Сёлета будзе праведзена некалькі сацыяльна-палітычных даследаванняў. У наступным годзе плануем распачаць новыя даследаванні якіхыяся ўчасткі, грамадзянскай супольнасці, развіцця палітычнай сістэмы. Мы, як правіла, спрабуем намацаць болевую кропку ў соцюме і знайсці магчымае рашэнне праблемы, але само кіраўнічае рашэнне прымаюць, вядома ж, дзяржаўныя органы.

— *Як нараджаюцца сацыялагічныя даследаванні?*

— Пяць-шэсць вялікіх рэспубліканскіх рэпрэзэнтатывных даследаванняў — гэта дзяржаўны заказ, які ўплівае патрэбы беларускага грамадства і нацыянальнай дзяржавы, ён зацвярджаецца вышэйшымі інстанцыямі. Каля 12 даследаванняў мы выконваем на заказ камерцыйных структур: гандлёвыя сеткі, фірмы і іншыя арганізацыі. Прычым, нягледзячы на дастаткова высокі кошт камерцыйных даследаванняў, наш партфель заказаў увесь час поўны. Гэта сведчыць пра высокую якасць нашай работы. Сёння за тавар нізкай якасці ніхто плаціць не стане.

— *Які вобраз сучаснага беларуса вымалёўваецца па выніках вашых даследаванняў?*

— Як паказалі сацыялагічныя даследаванні «Беларусь-2030», сярод падзей і дасягненняў, якімі беларусы больш за ўсё ганарачца, — стабільнасць, упэўненае развіццё, адсутнасць вайны і перамогі ў спорце. Падзеі ва Украіне павялічылі паўчыцё гонару беларусаў за сваю краіну, за ўласны шлях развіцця. Беларусы дастаткова талерантныя, перш чым нешта зрабіць, яны абавязкова падумаюць. Нас крытыкуюць за залішнюю памяркоўнасць, але для дня сённяшняга гэта хутчэй плюс, чым мінус. Падзеі ў свеце прымушаюць грамадства цаніць тое, што яно мае. Сацыялагічныя даследаванні гэта пацвярджаюць.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

13 чэрвеня 2015 г. ЗВЯЗДА

3 ТУРЭЦКАГА ПЛЯЖА НА... ВІЦЕБСКІ

У Віцебску ўпершыню пройдзе турнір пад эгідай Міжнароднай асацыяцыі пляжнага футбола.

— З 24 па 26 ліпеня на стадыёне ў Віцебску пройдзе ўжо шосты міжнародны турнір «Кубак Дружбы» па пляжным футболе. За гады правядзення спаборніцтваў у горад на Заходняй Дзвіне прыязджалі прадстаўнікі больш чым 10 краін з розных кантынентаў. Розыгрыш 2015 года будзе асаблівым: спаборніцтвы ўпершыню пройдць пад эгідай Міжнароднай асацыяцыі пляжнага футбола. Усе матчы турніру будуць абслугоўвацца арбітрамі ФІФА, — паведамлілі «Звяздзе» ў асацыяцыі «Федэрацыя пляжнага футбола».

Арганізатары таксама анансавалі, што разам са зборнай Беларусі на «Кубку Дружбы» выступяць каманды з Ірана, Турцыі і Эстоніі.

Дасягнута дамоўленасць з Бэлтэлерадыёкампаніяй аб паказе ўсіх матчаў турніру на тэлеканале «Беларусь 5».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У ВУГАЛІ ПЕРАВОЗІЎ ЦЫГАРЭТЫ

На мытны пост «Прывалка» Гродзенскай рэгіянальнай мытні для афармлення на выезд з краіны прыбыў грузавік «Даф». Машына ішла з Расіі на тэрыторыю Еўрасаюза.

Падчас мытнага кантролю з выкарыстаннем інспекцыйна-агляднага комплексу было ўстаноўлена, што, апроч заяўленага ў суправаджальных дакументах драўнянага вугалю з бярозы, перамяшчаюцца тытунёвыя вырабы. Па інфармацыі прас-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта, колькасць утоневага тавару — каля 5 мільёнаў цыгарэт на агульную суму 1,5 мільярада рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

РЫБАК ВЫКАПАЎ ГРАНАТУ

39-гадовы мінчанін паведаміў у Фрунзенскі РУУС стаціць пра знаходку гранатаў.

Высветлілася, што рыбак на беразе Вілейскага вадасховішча капаў чарвякоў і натрапіў на прадмет, знешне падобны на боепрыпас. Спелёрна-піратэхнічная група в/ч 5448, якая прыбыла на месца, ідэнтыфікавала знаходку як гранату Ф-1 часоў Вялікай Айчыннай вайны. Яна аказалася без узрывальніка. Гранату вывезлі на палігон і знішчылі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НЕ ЛЯКАРСТВА, А МАХЛЯРСТВА

Вялізную грашовую суму страціла жыхарка Ваўкаўска-ка 1958 года нараджэння, паверыўшы «экстрасэнсу», якія быццам здольны лячыць нават на адлегласці, паведамляе Ільчэны камітэт Беларусі.

На кантакт з спэцыякарамі жанчына выйшла пасля прагляду тэлеперадачы — звярнулася да аднаго з іх за дапамогай у лячэнні сваяка ад алкагалізму. У выніку з кастрычніка мінулага года казакві сёлетняга года пакуль невядомыя асобы атрымалі ад яе ў якасці аплаты за «паслугі» больш за 36 тысяч долараў ЗША і 250 тысяч расійскіх рублёў. Махляры стварылі толькі бачнасць аказання дапамогі, выстаўляючы буйныя рахункі і патрабуючы перлічэння грошай паштовымі пераводамі на фізічную асобу. Зразумейшы, што праблема не вырашаецца, яе падманулі, пенсіонерка напісала заяву ў праваахоўныя органы. Ваўкаўскі раённы аддзел Следчага камітэта завёў крымінальную справу па факце махлярства ў асабіва буйным памеры.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

КАНТРАБАНДА Ў КАНВЕРТАХ

Толькі за апошні час на мытні «Мінск-2» было выяўлена некалькі фактаў незаконна перамяшчэння культурных каштоўнасцяў у міжнародных паштовых адпраўленнях.

У лісце, адрасаваным жыхару Мінска з Украіны, былі знойдзены незадэклараваныя паштовыя маркі часоў трыццага рэйху. Пры гэтым маркі былі дадаткова ўпакаваны ў спецыяльны канверт, каб іх было цяжка выявіць, расказалі ў прас-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта. У іншым паштовым адпраўленні, якое рухалася па тым жа маршруце, падчас мытнага кантролю была знойдзена ордэнская кніжка СССР узору 1939 года. У самой кніжцы пры дапамозе скотчу быў замацаваны сярэбраны рубель 1915 года.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Экатэхналогіі

АДПРАЦАВАНАЕ МАСЛА: СПАЛЬВАЦЬ НЕЛЬГА, ПЕРАПРАЦОЎВАЦЬ!

Унікальны завод, пабудаваны ў ізраільскай тэхналогіі і здольны перапрацоўваць не менш за 15 000 тон адпрацаваных маслаў у год, з’явіўся ў нашай краіне.

Да гэтай падзеі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя і ізраільскія партнёры — інвестары праекта — ішлі каля трох гадоў. У верасні 2012 года прыродаахоўным ведамствам быў заключаны інвестыцыйны дагавор з кампаніямі MDD BEL LTD і ЗТАА «ДВЧ-Менеджмент» па стварэнні ў нашай краіне цэнтралізаванай сістэмы збору і выкарыстання адпрацаваных маслаў. Аб’ём прамых замежных інвестыцый у рэалізацыю праекта склаў больш за 20 млн долараў ЗША.

З дапамогай новага комплексу адпрацаваныя масла будуць выкарыстоўвацца для экалагічна бяспечнага вырабу імпартазамышчальнай прадукцыі для розных галін эканомікі.

— Гэты праект мае важнае эканамічнае, сацыяльнае і экалагічнае значэнне, — адзначыла першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Ія МАЛКІНА падчас цырымоніі адкрыцця прадпрыемства. — І прымяна, што ізраільскія інвестыцыі на практыцы паказалі, як разам могуць працаваць гэтыя тры кампаненты. Мы чакаем ізраільскіх інвестараў у

«БРУДНАЯ» ВЫТВОРЧАСЦЬ СТАЛА ЧЫСТАЙ

Вытворчасць асфальтабетонных сумесяў заўсёды была «бруднай» справай. Так лічылі і ў Клецку. Стары асфальтавы завод, пабудаваны ў мінулы стагоддзі, выкідаў у навакольнае асяроддзе шмат пылу, бруду, шкодных рэчываў. На днях у Клецку увялі ў дзеянне новае асфальтавае прадпрыемства з выкарыстаннем італьянскага абсталявання, якое размясцілася побач са старым.

— Новае прадпрыемства дазволіць выпускаць да 30 найменняў якасных асфальтабетонных сумесяў для дарог з розным пакрыццём, — канстатаваў падчас урачыстага адкрыцця старшыня камітэта па архітэктуры і будаўніцтве Мінскага аблвыканкама Сяргей ТРУСАЎ. — Праектная магутнасць яго 150 тон у гадзіну,

пытаннях перапрацоўкі адходаў і бачым для іх тут вельмі вялікую перспектыву.

У пасёлку Крупскі Мінскай вобласці на тэрыторыі ў 14 га размясціліся вытворчасці і рэзервуары парк аб’ёмам 10800 тон, дзе назалашаваецца адходы маслаў да перапрацоўкі. Дзякуючы стварэнню цэнтралізаванай рэспубліканскай сістэмы па збору адпрацаваных маслаў за 1,5 года ад арганізацыі і прадпрыемстваў было сабрана больш за 5000 тон адходаў. Складзена больш за 2000 дагавораў з юрыдычнымі асобамі (СТА, сельгаспрадпрыемствамі, гаражнымі кааператывамі), падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве па зборы адпрацаваных маслаў ад насельніцтва з «Белкаспасюзам». На аб’ектах, дзе збіраюцца гэтыя адходы, устаноўлена некалькі соеннь спецыялізаваных ёмістасцяў, адкуль адпрацаваныя масла перавозцца на прадпрыемства. Пры гэтым плата за тону будучай сыравіны складае 100-200 долараў ЗША.

На аснове ачышчанага масла з дабаўленнем розных прысадак і рэагентаў вырабляюцца прадукты для выкарыстання ў будаўнічай індустрыі, сельскай гаспадарцы, вытворчасці калійных угнаенняў, гумовых вырабаў і тэхналагічных працэсах.

— Прадукцыю завода можна выкарыстоўваць у якасці заргавотванага масла, экалагічна чыстага нізкасярністага суднавага паліва, якое не прыво-

дзіцца ва выкіды ў атмасферу таксічных рэчываў, — расказаў начальнік аддзела даследаванняў і распрацовак кампаніі Павел ГУРЫН. — Сёння тут вырабляюцца і ўжо карыстаюцца попытамі пластыфікатары для гумовай прамысловасці, сродкі для прыгушэння пылу, саставы для анты-злешвальнічаў, эмазкі для алаубак. У будучыні, магчыма, прадпрыемства будзе вырабляць і базавую аснову для маторных маслаў.

Калі ў краінах ЕС аб’ём адпрацаваных маслаў, якія збіраюцца і перапрацоўваюцца, дасягае 75%, то ў нашай краіне гэтая лічба пакуль не складае і 10%. Астатняе спальваецца ці выкарыстоўваецца незаконна, наносячы шкоду здароўю людзей і навакольнаму асяроддзю.

Распрацоўкі прадпрыемства ўжо паспяхова прайшлі выпрабаванні на «Беларуськаліі», «Белшыне», расійскім «Уралкаліі» і некалькіх польскіх заводах.

Акрамя выпрабавальніцкай дзейнасці, тут праводзяць і сур’ёзную аналітычную работу. Па словах намесніка загадчыка лабараторыі Сяргея ЛУГАНА, лабараторныя аналізы і праверкі праводзяцца на кожнай стадыі пера-

■ Будзь у курсе

У сувязі са складнай пажарнае-беспяечнай сітуацыяй і далейшым яе пагаршэннем, якое прагназуецца, лесегаспадарчыя ўстановы (лясгасы) працягваюць уносіць у мясцовыя органы ўлады хадайніцтвы аб забароне наведвання лясоў у раёнах краіны.

Толькі днямі ў гэты пералік трапілі яшчэ 24. Сярод іх, напрыклад, Бешанковічы, Гародзькі, Лепельскі, У

Вам і не снілася

«МУЖ, БЫЛО, РАЗЗЛУЕЦА, А Я ПРАМАЎЧУ!..»

У вёску Стары Двор, што на самым усракай раёна, транспарт заезджана радка: рэгулярна — хіба аўтакрама ды радня Федасюкоў, старадворскіх старажылаў.

Да іх накіруемся і мы, каб з першых вуснаў пачуць цікавую гісторыю каханна, якая пачалася 65 гадоў таму са слоў «сцерліца-злюбліца».

...Сашу, калі не стала бацькі, было 12. Ніне, калі памерла маці, — на два гады больш. Тая ўдава, маці хлопчыка (і яшчэ цацвярых, праўда, старэйшых за яго дзядей) і той удавец (бацька дзядзючкі) сыхліліся разам, з'явілася новая сям'я, у якой Ніна і Саша былі зводнымі братам і сястрой, разам раслі і, дзякаваць Богу, выраслі.

Праз нейкія пяць гадоў Ніна стала прывабнай дзядзючыннай, сустраля хлопца, які сасватва яе. Заставалася толькі згуляць вяселле. Для таго, каб у дачушкі-сіраты яно было не горшае, чым у людзей, бацька пазычыў грошай, закупіў усё, што трэба, назапрашаў гасцей.

Падрыхтоўка, можна сказаць, ішла поўным ходам, калі жаніх раптам... перадумаў.

Дзядзючына была ў адчай. Не знаходзіў сабе месца і бацька... Але ж тут нехта са сваякоў ці то жартам, ці то ўсур'ёз падказаў: «А вы Ніну з Сашам пажаніце, нядрэнная будзе пара». «А чаму б і не?», — падумаў бацька і пайшоў да сямнацігадовага пасынка.

Той спачатку разгубіўся, бо як кавалер на Ніну ніколі не глядзеў. Яна не знайшла ў сабе сіл, каб вымавіць «не». Ды і хлопец ёй быў не чужы, прывыкла да яго, праўда, больш як да брата... Вяселле ў Ніны і Аляксандра было вялікім і гучным — «гудзела» ўся вёска. І ўжо тады, седзячы за святочным сталом, маладая адчувала, што усё ў іх эладзіцца, будзе добра, і ўжо тады ніколі не шкадавала, што так павярнуўся лёс.

Але ж гэта ў казках вяселлем усё завяршаецца, а ў жыцці акрац за яго толькі пачынаецца... У прыватнасці — гісторыя новай сям'і. У некага яна кароткая, бо сям'я разбіваецца аб першыя ж жыццёвыя цяжкасці, а нехта знаходзіць сілы, каб адолець усё.

Аляксандр з Нінай пражылі толькі год, калі мужу прыйшла павестка ў армію. На тры дзядзючынны гады ім давялося расстасца.

Старшыня Слабадскога сельсавета дэпутатаў Валерый САДОУСКІ з узнагародай за перамогу ў рэспубліканскім аглядзе-конкурсе.

— Кожны тыдзень па тры лісты ад мужа прыходзілі, — расказвае Ніна Васілеўна са шчырай усмешкай, пазіраючы на Аляксандра, — і ў кожным было прызнанне... — А вы часта мужу пісалі? — пытаем у яе. — На кожнае пісьмо абавязкова адказвала, таксама добрыя словы пісала.

І, вядома ж, чакала. Прычым не адна, а ўжо з маленькай дачушкай Надзеяй, якая з'явілася на свет праз тры месяцы пасля таго, як бацька пайшоў служыць. Таму ён вельмі рваўся дадому. І з таго часу, як сям'я сабралася разам, абое слова далі аніколі больш не расставалася.

Шоў час. Сям'я расла. Ніна з Аляксандрам пачалі будаваць свой дом. Грошай не халала. У іншых сем'ях мужы, гаспадары, самі ехалі на чужыну, каб падзарабіць. Ніна свайго адпраўляць не хацела. А таму на заробкі ў Казахстан яны паехалі разам.

Цянжнік, доўгая дарога, трое малых (!), неўладкаванасць на новым месцы... Усё гэта сужэнцаў не пужала. Яны падбадзёрвалі адно аднаго, працавалі, стараліся. Шкада толькі, што зарабіць там на завяршэнне дома ім не удалося. Тады сям'я, у якой было ўжо чацвёрта дзядей, адправілася ва Украіну, у Кіраваградскую вобласць. Ніна стала працаваць даяркай і заўжды была ў ліку самых лепшых.

— Мяне не хацелі адтуль адпусціць, але ж мы не маглі заставацца, дужа цягнула ў родныя мясціны. Ды і мэта ў нас была — дабудаваць свой дом, — успамінае Ніна Васілеўна.

Мара Федасюкоў здзейснілася: у тым самым уласным доме, у ладзе і згодзе, яны выгадавалі пяцёрку дзядей, дачкаліся ўнукаў і праўнукаў.

— Здаралася ў нас спрэчка. Муж, бывала, раззлуецца, бо запальчывы дужа, а я і прамаячу. Трэба ж некаму ўступіць, — дзядзючына нахытай мудрасцю Ніна Васілеўна. — Ніколі не было, каб мы пасварыліся і гадзінамі не размаўлялі.

— Маці і праўда больш саступала бацьку, — расказвала старэйшая дачка Федасюкоў Надзея Аляксандраўна, — але ж вырашальнае слова ў нас за ёй. «Як Ніна скажа, так і будзе», — кажа наш бацька.

...Цяпер у сужэнцаў (іх Стары Двор — вёска маленькая) адзін сусед. Таму, калі ён заходзіць, можна абмяняцца навінамі. А ў астатні час Ніна Васілеўна і Аляксандр Ануфрыевіч жывуць удваіх: шануюць адно аднаго, які могуць, падтрымліваюць і моляць Бога, каб зноў жа ўдвая, у адну хвіліну пакінуць гэты свет і пайсці на той... У гаспадарцы Федасюкоў-старэйшых застаўся дзве казы, гусі... Гэта ў маладыя гады яны па 10 свёйнай трымалі, па 2-3 каровы, каня. На ім муж з жонкаю ездзілі на ферму ў Новы Двор, дзе працавалі жывёлаводамі. Ранкам разам ехалі на работу, увечары разам вярталіся дамоў і дома яны заўжды гаспадарылі і гаспадарыць разам. Хоць цяжкавата ўжо з усім спраўляцца, але ехаць да дзядей пакаль не хочучы: могуць ці не могуць, але заховаюць сваё роднае гняздо, дзе заўжды рады дзедцам, унукам і праўнукам...

«І не важна, колькі каму гадоў, галоўнае, каб душа за сваю «палавінку» балела».

На вялікі жаль, Федасюкам давалося перажыць цяжкую трагедыю. Адзін за адным пайшлі з жыцця два сыны. Няма нічога больш страшнага, чым бацька хаваць сваіх дзядей. Падтрымкай для Аляксандра Ануфрыевіча і Ніны Васілеўны былі іх дачкі, якія жывуць у Чарнінгах, іх сын з Украіны.

...Звычайна рамантыку мы звязваем з маладоцю, першым каханнем. А калі размова заходзіць пра людзей пажылых, скептычна ўсміхаюцца, маўляў, якія там могуць быць пацукі і ўчынікі.

У сям'і Федасюкоў цёплыя адносіны прывічаны і цяпер. Восем захацелася няк Ніне Васілеўне наведаць сваяка ў вёсцы Новы Двор, а пешшу дабрацца цяжка. «Дык давай я цябе на вельмілегкае завязу», — прапанаваў Аляксандр Ануфрыевіч. Усміхнулася жонка, але муж не жартаваў: прывязваў да рамы дошкі, пасадзіў на «жалезнага каня» сваю Ніну і пакаціў у госці.

Ну чым не рамантыка? Не важна, колькі каму гадоў, гадоўнае, каб душа за сваю палавінку балела.

Святлана МАКСІМУК. г. Малапятка.

У памяшканні Слабадскога сельсавета Лепельскага раёна на самым бачным месцы ў прыгожай рамцы выстаўлены дыплом. Ён сведчыць пра тое, што вясцоўцы сталі пераможцамі рэспубліканскага агляду-конкурсу па добраўпарадкаванні.

Атрымаць такі дыплом — вялікая пашана, але для руплівых працаўнікоў яна стала ўдвая большай, калі ў якасці дадатку да пасведчання пра перамогу ў вёску прывёў трактар Мінскага трактарнага заводу. Новы «МТЗ» сельсавет вырашыў выкарыстоўваць на адным з самых важных кірункаў — яго замацавалі за мясцовым камунальным унітарным прадпрыемствам (КУП), якое аказвае паслугі насельніцтву.

У Лепельскім раёне, дарэчы, ужо даўно назапашаны вопыт дзейнасці такіх камунальных прадпрыемстваў. Яны заўжды гатовыя дапамагчы вясцоўцам на іх уласных палетках: пасадзіць гародніну і збожжавыя, сабраць ураджай. Выкарыстоўваючы

Старшыня Слабадскога сельсавета дэпутатаў Валерый САДОУСКІ з узнагародай за перамогу ў рэспубліканскім аглядзе-конкурсе.

лёгкаю тэхніку, могуць за невялікую плату даставіць на падворкі паліва. А асноўнай і пастаяннай крыніцай прыбыткаў КУПаў з'яўляецца іх удзел у закупке лішкаў малака ў насельніцтва.

Камунальныя ўнітарныя прадпрыемствы раёна шчыльна ўзаемадзейнічаюць з сельскімі Саветамі і мясцовымі гаспадаркамі, а гадоўнае, спрыяюць развіццю і падтрымцы ўласных падсобных гаспадарак грамадзян.

Юген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

Новы трактар МТЗ выдатна справляецца з працай на невялікіх палетках вясцоўцаў.

ЧЫГУНКА МУЖЧЫНЫ. ВАЛЕЙБОЛ

Гомель на тыдзень стаў сталяй валеябола для чыгуначнікаў. Прадстаўнікі гэтай галіны з 12 краін свету прыехалі ў Беларусь змагацца за тытул пераможцаў у XVI чэмпіянаце Міжнароднага спартыўнага саюза чыгуначнікаў па валеяболе сярод мужчынскіх каманд.

Між тым, Гомель па праве лічыцца кузніцай чыгуначнай галіны ўсёй Беларусі. Тут знаходзіцца Беларускі ўніверсітэт транспарту, а таксама профільныя каледж і ліцей. Да таго ж, у горадзе над Сожам усё створана для правядзення міжнароднага ўзроўню. У зале гульнявыя віды спорту новага сучаснага культурна-спартыўнага комплексу «Лакматы» РУП «Гомельскае аддзяленне

Беларускай чыгункі» ўрачыста паднялі сцяг Беларусі, Германіі, Чэхіі, Расіі, Бельгіі, Францыі, Індыі, Польшчы, Балгарыі, Швейцарыі, Казахстана і Грэцыі.

— Усе спартыўныя мерапрыемствы, незалежна ад іх узроўню, у Беларусі заўсёды праходзяць вельмі арганізавана, — адзначыў прадстаўнік Міжнароднага спартыўнага саюза чыгуначнікаў (USIC) Дані Гелейн.

Фаварытамі спабортніцтва спецыялісты называюць каманды Расіі, Індыі і Беларусі. Дарэчы, на папярэднім аналічным чэмпіянаце, які праходзіў чатыры гады таму ў Екацярынбургу, зборная Беларуская чыгункі была другой. Сёння ў нашай камандзе 12 чалавек — прадстаўнікі Брэсцкага, Баранавіцкага, Гомельскага і Віцебскага аддзяленняў, а

таксама Гомельскага вагонабудуначнага заводу. Усе спартсмены прайшлі сур'ёзны абор. Начальнік Беларускай чыгункі Уладзімір Марозаў адзначае, што для галіны вельмі ганарова выйграць права правядзення чэмпіянату.

— Правядзенне гэтага турніру ў Гомелі дазволіць гасцям спабортніцтва бліжэй пазнаёміцца з нашай краінай, яе рэгіёнамі. Наша справа — агульная. Для пасажыра няма розніцы, па чый тэрыторыі ён перамажэ. Зладжаная работа чыгуначнікаў дазваляе і груз, і пасажыраў даставіць якасна і своєчасна. Сёння мы можам гаварыць пра ўзаемадзейненне не толькі на вытворчым узроўні. Спорт дае нам магчымасць і спабортнічаць, і сябраваць.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Паехалі!

АДПАЧЫНАК СА ЗМЕСТАМ

Адчыніць «Музейныя вароты» ў Літву, Латвію і Беларусь змога кожны ахвотны

Летам многія беларусы адпраўляюцца на адпачынак за мяжу. Літаральна турыстычнай Меккай становіцца Турцыя, Егіпет, Францыя... Усё большую папулярнасць набываюць расійскія курорты. А пры гэтым нямногія з нас былі ў прыгранічных краінах Прыбалтыкі. Калі едучы, дык у асноўным па пакупкі на распродажы тавараў. А калі ёсць жаданне наведаць музей, нешта паглядзець? Для гэтага беларускімі, латвійскімі і літоўскімі партнёрамі і рэалізуюцца міжнародны праект «Музейныя вароты».

У рамках вышэйзгаданага праекта і адпаведнага прэс-тура карэспандэнта «Звязды» запрасілі «адчыніць» «Музейныя вароты» ў старажытным Полацку. Цікава ўбачыць горад, у якім перыядычна бываеш, вачыма іншаземцаў.

У ПЛАНХ — АДЗІНЫ КВІТОК...

Можна сказаць, што праект гэты — незвычайны. Ён яднае намаганні папулярызатары музейнага турызму і дае магчымасць турыстам на працягу дня ці двух адкрыць для сабе культуру суседняй краіны. Пры гэтым квіток, куплены, напрыклад, у Полацку, дазваляць наведаць і музей у Латвіі, Літве. Дарэчы, яшчэ ў 2006 годзе ў Полацку быў распрацаваны адзіны квіток, што дае права наведаць усе ўстановы культуры ў музей-запаведніку, якіх больш за дзесяць.

— Не бачу асаблівых праблем, каб чалавек, які прыехаў, напрыклад, з Латвіі, наведаў нашы музей. Пры гэтым на ўваходзе пакажа квіток, што купіў у латвійскім музеі. І наадварот... Тым больш, што ў пасольствах, консульстве Латвіі ў Віцебску даюць «з'явінае святло» ахвотным адправіцца ў музейны тур.

Агульны бюджэт праекта — 1,5 мільёна еўра, у тым ліку 160 тысяч еўра — беларуская частка фінансавання. Гадоўна мэта — прасоўванне культурнай спадчыны. Асноўная задача — павышэнне кампетэнтнасці музейных супрацоўнікаў, распрацоўка агульнага турыстычнага прадукту і мадэрнізацыя інфраструктуры для абслугоўвання наведвальнікаў. У прыватнасці, у Нацыянальным Полацкім гісторыка-культурным музей-запаведніку цяпер ёсць аўдыягіды, якія гавораць на рускай, беларускай і англійскай мовах, інфармацыйныя «кіёскі», — распавядае Ігар ЗАГРЭКАЎ, вядучы навуковы супрацоўнік згаданага музея, мясцовы каардынатар праекта.

Такім чынам у музеі захоўваецца сцэнапіс, зняты са сцен храма.

Замежных журналістаў адразу зацікавіла цана квітка. Вядома ж, у краінах ЕС яны каштуюць у разы больш, таму, атрымліваецца, суйчынінкі значна эканомяць. Высветлілася, што пытанне прапрацоўваецца.

— Паміж гарадамі, музеі якіх бяруць удзел у праекце, параўнальна невялікая адлегласць. Ад літоўскага горада Уцена да Даўгаўпілса прыкладна гадзіна язды. І да Полацка недалёка. Распрацаваны турыстычны маршрут складаецца з шасці частак, надрукавана брашура для турыстаў. Стараемся зацікавіць турыстычныя фірмы, каб яны прапанавалі захапляльную паездку тым, хто хоча адкрыць для сабе культурную спадчыну краін памежжа, — распавядае гадоўны менеджар праекта Івета ДУБ-РОУСКАЯ.

РАЗВЁЎСА? ПЛАЦІ БЫЛОЙ!

Полацк нездарма называюць горадам музеяў. Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік — унікальная гістарычная прастора, помнікі на тэрыторыі якой ахоўваюцца, вывучаюцца, рэстаўруюцца і прыстасоўваюцца пад музейныя экспазіцыі. Усяго ў складзе запаведніка 11 музеяў. Музейны фонд складае больш за 90 тысяч адзінак.

— Сам запаведнік з яго ахоўнай зонай, зонай рэгулявання забудовы, існуючымі і будучымі музейнымі з'яўляецца, можна і так сказаць, «ядром», вакол якога ствараюцца ўмовы для ператварэння старажытнага Полацка ў горад-музей, — распавядае Тамара ДЖУМАНТАЕВА, дырэктар Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка.

Дарэчы, у Беларусі толькі тры такія запаведнікі ў Полацку, Нясвіжы і Заслаўі. Экскурсія пачалася з Музея беларускага кнігадрукавання. Сярод іншага ўразіла кніга на французскай мове вагой 26 кілаграмаў.

Яна друкавалася як сувенірная да караначы рускага імператара. Насілі кнігу два грэнадзёры...

Здзівіла і інфармацыя пра тое, што ў далёкім мінулым, каб упрыгожваць кнігі, загалюную літару выпісалі чырвонай фарбай. Адсюль і паняцце «чырвоны радок». А па дарэвалюцыйных правілах дорожнага руху, якія таксама ёсць у музеі, пешыя павінны былі саступаць дарогу конным павозкам...

А яшчэ быў час, калі муж пасля разводу абавязаны быў утрымліваць сваю жонку — пра гэта таксама ёсць запісы.

Вельмі зацікавіла экспазіцыя, прысвечаная Сімяону Полацкаму, Францыску Скарыне.

— Напэўна, пакуль сенсацыю вам не магу гарантаваць, бо усё не знаходжу час высветліць, ці ёсць сувязь паміж знакамітым Скарынам і маімі продкамі, але дакладна бабуля мая мела прозвішча Скарына, — здзівіў рэдактар і выдавец з Літвы Вітаўтас РЫДЫКАС, які жыве ў горадзе Уцена.

Дарэчы, сёлетня адзначаецца 525-я гадавіна з дня нараджэння беларуска першадрукара. У 1990 годзе ў гонар 500-га гадавіны адкрыўся музей кнігадрукавання. Тады з Канады прывязджаў яго нашчадак у 14-м пакаленні, доктар навук, прафесар

Першы намеснік старшыні Полацкага райвыканкама Сяргей ЛЕЙЧАНКА.

— З 2013 года Полацкі раённы выканавы камітэт разам з латышскімі і літоўскімі партнёрамі рэалізуе праект «Музейныя вароты». Ён фінансуецца Еўрапейскай камісіяй у адпаведнасці з Праграмай развіцця трансгранічнага супрацоўніцтва Латвія — Літва — Беларусь у межах Еўрапейскага партнёрства.

Гадоўна мэта гэтага праекта — прасоўванне культурнай спадчыны на трансгранічнай тэрыторыі Літвы, Латвіі і Беларусі, а разам з тым — павышэнне кампетэнтнасці музейных супрацоўнікаў, распрацоўка агульнага турыстычнага прадукту, мадэрнізацыя базавой інфраструктуры і музейных экспазіцый, зразумела, распрацоўка і рэалізацыя розных маркетынгавых крокаў.

Сёння ўжо праведзены ўсе асноўныя мерапрыемствы, якія былі заплаваныя ў рамках праекта. Адным з апошніх стала арганізацыя трох аднадзённых прэс-тураў: першы — у г. Полацк, другі — у Латгалскі рэгіён Латвіі, трэці — у літоўскі горад Уцена.

Каля знака «Полацк — цэнтр Еўропы».

сар, які выдатна размаўляў на беларускай мове...

Сярод экспанатаў ёсць і нумары газеты «Звязда» — у першыя гады яе існавання.

УЗВЫШАНАЕ І... ЗЯМНОЕ

Падчас экскурсіі па горадзе госці з задавальненнем фатаграфавалі памятны знак, прысвечаны ўнікальнай літары «У». Спадабаўся і знак, які сведчыць, што Полацк — геаграфічны цэнтр Еўропы. Між іншым, на

шыім кантыненте каля 10 «цэнтраў» Еўропы. Яны ёсць ва Украіне, у Літве, Польшчы, а ў Расіі ажно два. Экскурсавод растлумачыла, што еўрапейскі кантынент мае дастаткова спласаваную берагавую лінію. Некаторыя гэта ўлічваюць, а некаторыя — не...

Не засталіся абыякавымі калегі і да помніка Леніну. Такое на вуліцах гарадоў Прыбалтыкі не ўбачыш. Уразіў і «вухасты» жылы дом, што наасупраць плошчы Свабоды — так яго называюць праз асаблівасці архітэктуры.

Сафійскі сабор здзіўляў велічынцю. Канцэрт арганнай музыкі расчуліў ледзь не да слёз...

***

Не мог не пацікавіцца ў літоўскай калегі, што яна набыла ў Беларусі. Часу было мала, але... Тая сціпла прызналася, што купіла беларускія прадукты. У прыватнасці цукеркі. Купіла калегам «Кароўку», сабе — крэм для твару, мучу, што у туалетную ваду і цыгарэты. Дома падлічыла, што патраціла ўсяго 15 еўра ў эквіваленте... Дзробязь, а прыемна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Фота аўтара і з асабістага архіва. Полацк — Віцебск

На арэях лета — з любімай газетай!

КАЛІ ВЫ ПАПІСАЛІСЯ НА ГАЗЕТУ «ЗВЯЗДА» на III квартал або II паўгоддзе 2015 года — заўпэўніце картку ўдзельніка, выразаіце і дасылайце ДА 14 ЛІПНЯ 2015 ГОДА ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Сярод падпісчыкаў 16.07.2015 г. будзе разыграны 7 падвесных крэслаў-гамакоў і суперпрыз — садовыя арэлі. Вынікі будучы апублікаваны ў газеце «Звязда» да 26.07.2015 г. Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 30.09.2015 г. пры прад'яўленні квітэнцаў аб падпісцы на газету «Звязда» на III квартал або II паўгоддзе 2015 г. і паштарта. Пасля 30 верасня выдана прызова спінаўня і пратэзны падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Са «Звяздою» — лета ў радасці!» чытайце ў №101 газеты «Звязда» за 30.05.2015 г. Тэлефон для даведак (017) 284 44 04. ТЭРМІН ПРАВЯДЗЕННЯ ГУЛЬНІ — 3 01.06.2015 ПА 30.09.2015. Пасведчэнне аб дэдукацыі рэгістрацыі №2568 ад 25.05.2015, выданае Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь.

ПРЫЕМНАЯ НАВІНА — ЦЭНЫ НА ПАПІСКУ НА ГАЗЕТУ «ЗВЯЗДА» НА ДРУГОЕ ПАЎГОДДЗЕ ЗАСТАЛІСЯ РАНЕЙШЫМІ! Заставайцеся з намі — будзе цікава!

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2015 года. Імя, імя па бацьку. Падпіска аформлена і аплачана ў (адрозненне сувязі) на III кв. або 2-е паўг. 2015 года. Жатні адрас і тэлефон (абавязкова) (індэкс). Удачы ў розыгрышы!

ПА-ПАРТНЁРСКУ Нагадаем, што «Звязда» праводзіць конкурсы не толькі сярод сваіх падпісчыкаў. Не застаюцца па-за ўвагай паштальёны і супрацоўнікі «Саюздрука». Узнагароды атрымаюць па адным паштальёне з кожнай вобласці і г. Мінска, якія падпісваюцца на газету «Звязда» максімальную колькасць падпісчыкаў на трэці квартал ці другое паўгоддзе 2015 г. Пры гэтым рост колькасці падпісчыкаў на газету «Звязда» ва ўдзельніка конкурсу на 01.07.2015 г. павінен складаць не менш як 10 чалавек у параўнанні з колькасцю падпісчыкаў на 01.01.2015 г. Атрымаюць узнагароды і кіраўнікі тых раённых вузлоў паштовай сувязі, на якіх адбудзецца аднаўленне тыражу на нашу газету на 100% і больш (у параўнанні са станам на 1 студзеня). Кіясёр, работнік спецыялізаванага гандлёвага пункта «Белсаюздрука», «Брэст-таблесаюздрука», «Віцебскаблесаюздрука», «Гомельаблесаюздрука», «Гроднаблесаюздрука», «Магілёўсаюздрука», «Мінаблесаюздрука», які на працягу першага паўгоддзя 2015 г. забяспечыў лепшую штодзённую рэалізацыю газеты «Звязда» (пры мінімальнай колькасці яе спісанна) таксама будзе ўзнагароджаны.

4 ЛЮДЗІ І ЛЁСЫ ТАТА, МАМА, МЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А ў сямейным жыцці гэта быў вельмі добры, памяркоўны чалавек. Тата ніколі не павышаў голас, у нас не было канфліктаў, якія пачыналіся б з яго боку. Ён быў у нашай сям’і безумоўным аўтарытэтам, але пры гэтым не працягваў упартасці, нейкага ціску, заўсёды ствараў умовы, каб мы развіваліся як асобы. Сам адукаваны чалавек, ён і дзецім імкнуўся даць як мага больш інфармацыі аб гісторыі, культуры, зацікавіць, у прыватнасці, вывучэннем замежных моў. Таму, дарэчы, усё мы, горш ці лепш, але владом адной-дзвюма замежнымі мовамі.

Тата любіў жартаваць, з’яўляўся бліскучым расказчыкам, мог нейкую гісторыю прыдумаць, а яна ўспрымалася як рэальная. Аднак ён не быў чалавекам эмацыянальна яркім у тым сэнсе, калі шмат дэманстравала, але мала робіцца. Трымаў у сабе нейкія праблемы, перажыванні, нават пачуццё любові да родных людзей. Але затое рабіў так, каб мы адчувалі сябе абароненымі, любімымі. Нават у дробязях. Па сёння, напрыклад, мае сябры дзяцінства прыгадваюць, як тата мог сабраць нас, дзядзю са двара на вуліцы Ажэшкі, і павесці на прагулку ў леспарк Пышкі. Мы забавляліся, і ён таксама, нягледзячы на ўзрост, бегаў з намі, гаманіў, апаздаў пра нешта цікавае. Нават у апошнія месяцы жыцця тата заставаўся такім жа добразычлівым да дзядзю і ўнукаў.

«НІШТО НЕ РАБІЛАСЯ ВА ЎРОН СЯМ’І»

— *І разам з тым такое выказанне: «Пісанне ўжо даўно захапіла маю душу цалкам і без астатку. Уцягнуўся ў гэты працэс, бы алкаголік — піць гаралку. Ужо нішто не ў сілах ад гэтага адцягнуць — ні перспектыва грошай, ні дача, ні машына, ні службовае кар’ера». Альбо: «Я нахда люблю перьяды, калі пішацца — іх можна параўноўваць толькі са станам, калі ты закаханы. Зноў я перастаў заўважаць людзей, надвор’е ды нават тое, што рабілася ў сям’і (мабыць, таму прэзакі не ідэальныя быцкі і мужы)...*

— Калі тата пісаў, то не адхіляўся на нейкія размовы і «выцягнуць» яго з гэтага працэсу было немагчыма. Але ён мяне, дзядзючкіну, ніколі груба не адштурхоўваў. «Ну добра, ідзі пагуляй!», — казаў. Тата сапраўды цалкам прысвячаў сабе працы, якой займаўся. І гэта тычылася не толькі пісання, але спраў Саюза пісьменнікаў, яго членаў — пачынаючы літаратурнымі і заканчваючы бытавымі. Тут ён таксама выкладаўся цалкам і рабіў усё, што было магчыма.

Але не скажу, што гэта рабілася ва ўрон сям’і. Больш за тое, тата ахвотна ўцягваў нас у арбіту сваіх інтарэсаў — было б жаданне. Прыехалі ў Гродна «Песняры» — браў з сабой на канцэрт. Здымаўся фільм «Белыя Росы» — пайшлі, кажэ, пазнаёміцца з Карачанцавым. Тата разам з іншымі музейчыкамі накіроўваўся ў пошукавыя экспедыцыі (пра Аляксея Карпюка я першага дырэкта-

ра Гродзенскага дзяржаўнага музея гісторыі рэлігіі «Звязда» расказала ў артыкуле «Вяртанне старажытнага вадаліва» 2 красавіка 2015 г. — Аўт.) — таксама бралі мяне з сабой, калі была на канікулах. Памятаю, напрыклад, вельмі цікавую экспедыцыю ў Жыровіцкі манастыр.

— *Аляксея Нічыпаравіч імкнуўся ўпываць на прафесійны выбар дзядзю?*

— Не, ён ніколі на нас не ціснуў. З аднаго боку — адказная, маральная атмасфера выхавання, а з другога — свабода асабістага выбару і самавызначэння. Хаця, безумоўна, нейкія пажаданні выказваліся. Ён, напрыклад, марыў, каб нехта з дзядзю быў урачом. Атрымліваецца, што я яго мару рэалізавала.

«НАЗЫВАЎ РЭЧЫ СВАІМІ ІМЁНАМІ»

— *Калі Аляксея Карпюка па сфэбрыкаваных абвінавачваннях выключылі з партыі, то ў Маскве яму прапанавалі неверагодную, як цяпер здаецца, «дапамогу». Ён піша: «Гэты ўрач... браўся выдаць даведку, дзе чорным па беламу будзе стаяць, што я псіхічна ненармальны. Не так, каб быў зусім вар’ятам, а — неўраўнаважаны і не адказвае за свае ўчынкі. Маўляў, тады адразу ад мяне адцягнуць... Бо, павадле нашай Канстытуцыі, на такіх людзей справа заводзіць ніхто не мае права». Вы як гэта ацэньваеце з пункту гледжання прафесійнага псіхіятра?*

— Вядома, што савецкую псіхіятрыю абінававалі ў тым, што яна наведвала людзям, якія лічыліся небяспечнымі для тагачаснага ладу, псіхіятрычныя дыягназы. Але разам з тым яны і ратавалі іншадумцаў, дысідэнтаў ад жорсткіх пакаранняў, у тым ліку зняволення. Мяркую, што гэта была цалая сістэма, якая, з аднаго боку, давала чалавеку пэўную

абарону, а з іншага, супакойвала яго ганіцеляў. Маўляў, ён жа неўраўнаважаны, выказваецца на ўзроўні не свядомых палітычных поглядаў, а псіхічнай анамаліі...

Тата адмовіўся ад такой прапановы, у чым зноў правіліся яго прынцыповасць, няўнем «хавацца ў кусты», калі лічыў, што праўда за ім.

— *А ці мог ён прызнаць, што ў нечым памыліўся, папрасіць прабачэння?*

— Безумоўна. У яго не было татальнай «непрабівальнасці» ва ўсіх жыццёвых сітуацыях — ад адносін паміж дваймі людзьмі да свету ў цэлым. У тым, што тычылася грамадзянскай пазіцыі, маральных каштоўнасцяў, закладзеных з дзяцінства, ён быў вельмі прынцыповым. А ва ўсіх астатніх пытаннях (сямейных, прафесійных і іншых) быў чалавекам даволі гнуткім. І калі разумее, што памыляецца, то прызнаваў гэта. Больш за тое, я не магу прыгадаць у паўсядзённым жыцці ніводнага выпадку, дзе б тата ўпарта адстойваў сваю пазіцыю, не меўшы рацыі. Наадварот, калі, так бы мовіць, каса трапіла на камень, то ён ніколі не быў «каменем» — адыходзіў у бок.

Пры гэтым тата быў выхаваны так, што ніколі не маўчаў, калі нехта пры ім паводзіў сябе непрыстойна, ляўся матам і тым больш у нецярпым стане. «Хаты з краю» і падобных выпадках для яго не існавала. Ён заўсёды спакойна, але вельмі жорстка рэагаваў, каб паставіць такога чалавека на месца. Памятаю, у дзяцінстве мне было нават страшнавата ехаць з татам у аўтобусе. Бо здавалася, што п’яцца, атрымаўшы заўвагу, у адказ кінецца на яго з кулакамі. Але ён не баяўся — называў рэчы сваімі імёнамі.

— *Вы перадалі на выставу ў Гродзенскі музей гісторыі рэлігіі інвалідную кніжку, якая паслужыла Аляксею Нічыпаравічу надойгоў...*

— Так, ён быў цяжка паранены напрыканцы красавіка 1945 года, ужо падчас штурму Берліна. У таты адсутнічала большая частка правага лёгкага, далі групы інваліднасці. Аднак літаральна гады праз тры ён ад яе катэгарычна адмовіўся. Скажаў: «Я — маляды мужчына. Які ж я інвалід?». Выплаты спыніліся. А гэтая кніжка засталася.

Дарэчы, тата ніколі не бравіраваў і сваімі баявымі ўзнагародамі. Толькі адначыя, за некалькі гадоў да смерці, удалося ўгаварыць яго сфатграфаванацца пры ордэнах і медалях з унукамі.

— *Дарэчы, тата ніколі не бравіраваў і сваімі баявымі ўзнагародамі. Толькі адначыя, за некалькі гадоў да смерці, удалося ўгаварыць яго сфатграфаванацца пры ордэнах і медалях з унукамі.*

«ЁН БЫЎ ВЫХАВАНЫ У ДУХУ АСОБАСНАЙ СВАБОДЫ»

— *Ці шмат было ў Аляксея Нічыпаравіча сяброў, людзей, якія яго разумелі і прымалі такім, які ён ёсць?*

— Нядаўна адзін журналіст напасціў мяне выказацца наконт дружбы Аляксея Карпюка і Васіля Быкава. На мой погляд, яны не былі сябрамі ў тым сэнсе, калі людзі сустрака-

Усе разам: мама, тата і дзедзі (з сямейнага альбома).

юцца на бясседах, разам ездзяць па грыбы ці на рыбалку і г.д. Яднала іх найперш тое, што яны працавалі на «адной хвалі», многія жыццёвыя каштоўнасці былі агульнымі. Чыталі творы адзін другога, абмяркоўвалі іх, рабілі заўвагі...

Думаю, што тату разумелі адзіны — найперш людзі, якія выраслі ў той час і ў тым жа беларускім асродку на Беласточчыне. Ён быў выхаваны ў духу нейкай унутранай асобаснай свабоды (няхай і абмежаванай, прыгнечанай польскай дыфензівай), калі чалавек мае права на сваю пазіцыю і адказвае за тое, што адбываецца і што будзе з краінай, народам.

— *У 1953 годзе сакратар калгаснай партарганізацыі Карпок піша ліст на імя першага сакратара ЦК Малайнікава пра безгаспадарчасць і беззаконне з боку раённага начальства. А ў 1965 годзе ён прама заяўляе партыйнаму кіраўніку высюкага рангу, які атрымаў ордэн за ўдзел у падпольнай руху на Гродзеншчыне ў часы Вялікай Айчыннай вайны, што той ні дня не быў на акупаванай фашыстамі тэрыторыі...*

— Здавалася б, чаго ты лезеш на ражон? Сядзі і маўчы. Але гэта была іншая культура выхавання, якая не дазваляла прыстасавальніцтва. Калі не я, ды хто адрагуе на несправядлівасць, скажа праўду?

«НЕХТА АД НАС ШАРАХАЎСЯ, ІНШЫЯ СТАРАЛІСЯ ДАПАМАГЧЫ»

— *Адкажыце такую прынцыповасць у тым ліку і цкаваннем. «...Да майй жонкі сталі прыдзірацца на рабоце. Старэйшю дачку абвінавачвалі, быццам яна наведвае нейкі непрыстойны клуб... Ад Клейна і мяне знаёмыя людзі кідалі ў бакі, быццам ад пракажоных. Ніхто больш мяне не тэлефанаваў, не дасылаў лістоў, а школы, тэхнікумы ды рабочыя інтэрнаты перасталі раптам запрашаць на выступленні». Як усё гэта адбывалася на сям’і?*

— Найбольш дасталося ў тых гады, зразумела, Аляксею Нічыпаравічу — не давалі працу, не друкавалі. Для яго, чалавека, які вельмі трапятліва, як нацягнутая струна, ставіўся да справядлівасці і несправядлівасці, гэта было незразумела. Як так? Ён жа нікога дрэннага не зрабіў, хацеў толькі лепшага. Пра таваты перажыванні сведчаць нават фотаздымкі. Пасля ганенняў, хоць усё для яго скончылася быццам і паспяхова, погляд стаў нейкім патхуным...

У таты адсутнічала большая частка правага лёгкага, далі групы інваліднасці. Аднак літаральна гады праз тры ён ад яе катэгарычна адмовіўся. Скажаў: «Я — маляды мужчына. Які ж я інвалід?». Выплаты спыніліся.

У сувязі з бацькам узніклі і праблемы з працаўладкаваннем у майі сястры (дарэчы, непрыстойным палічылі яе захапленне групай «Бітлз»), у брата. Сапраўды, былі людзі, якія падчас ганенняў на Аляксея Нічыпаравіча ад нас шарахаліся. Аднак былі і тые, хто стараўся дапамагчы. Што ж тычыцца сямейных узаемаадносін, то мы, як маглі, стараліся тату падтрымаць. Я, напрыклад, калі выходзіла замуж, то прозвішча не памянляла — у майм разуменні гэта была пэўная салідарнасць з татам.

«БОЛЬШ Я ТАКІХ МУЖЧЫН НЕ БАЧЫЛА»

— Дарэчы, калі ішло яго цкаванне, то адзін з кіруючых работнікаў выклікаў маму і параіў ёй скасаваць шлюб. Маўляў, ён жа і вас за сабой цягне, падумаіце пра дзядзю... Але мама, зразумела, тату не кінула. — *Якая гэта была пара — Аляксея Нічыпаравіч і Іна Анатолеўна?* — Цікавая была пара — садружнасць людзей з агульнымі інтарэсамі, якія ідуць па жыццё разам. Роўніца ва ўзросце складала

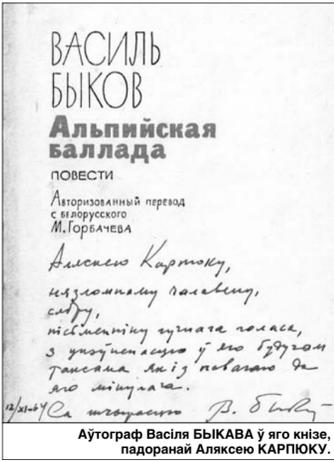
9 гадоў, і мама побач з татам заўсёды была ў чымсьці дзядзючынкай. Пры ўсіх цяжкасцях яна усё ж была па-жаночы абароннай. Тата заўсёды пра яе клапаціўся, вырашаў прынцыповыя праблемы. Ён, вядома, не стаяў каля пліты, не варыў суп ці боршч, але браў на сябе і значную частку нейкіх жыццёвых пытанняў, якія тычыліся сям’і, дзядзю і ўнукаў.

Мама вычытвала яго рукапісы, асабліва калі гэта быў аўтарскі пераклад з беларускай на рускую мову, была яго першай судзей. А тата бачыў у маме не проста любімага чалавека, а асобу, і ніколі не прыгнэў яе, дзеля таго, каб было больш зручна яму, пісьменніку.

Вось, напрыклад, сітуацыя з вельмі складанага для нашай сям’і перыяду. У таты праблемы, ён не мае работы, цяжка нават у чыста бытавым, матэрыяльным плане. А мама, настаўніца ў школе, стараецца ўзяць як мага больш гадаў і пры гэтым яшчэ займаецца навукавай працай — хутчэй для сябе, чым для кар’еры. І тут на сімпозіум у Гродна прыязджаюць вучоныя з Масквы, з Акадэміі педагагічных навук, і даведаваюцца пра гэтую настаўніцу. Кажуць, што ў яе ўжо амаль гатовы кандыдацкая дысертацыя, і прапануюць паступіць у аспірантуру. Я тады толькі падыходзіла да школы, а брат і сястра вучыліся ў інстытутах. І ў такой сітуацыі маме ехаць у Маскву, дзе толькі аспіранцкая стэпендыя? Тым не менш тата не стаў у позу, а наадварот, усяляк падтрымліваў маму. Нешта праўда, пазычыў грошы, каб яна магла вычыцца ў аспірантуру. Праз год мама абараніла дысертацыю і яе ўзялі ў Гродзенскі педінстытут на кафедру педагогікі, дзе яна адрацавала 6 гадоў.

«Ты была самай лепшай жонкай, мне вельмі падабаўся ў жыцці», — скажаў тата перад смерцю. А мама нездоўга да смерці сказала: «Самай цікавай асобай быў у майм жыцці Аляксей — прыстойны, разумны, уважлівы, культурны чалавек. Больш я такіх мужчын не бачыла».

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Аўтаграф Васіля БЫКАВА ў яго кнізе, падаранай Аляксею КАРПЮКУ.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

- **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА** (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
- **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ

по продаже имущества ОАО «Борисовхлебпром» (Продавец).
ЛОТ №1 — административное помещение
с инв. №610/В-55822 (Лот №1), расположенное по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Орджоникидзе, 26-1.
Начальная цена лота №1 с НДС — 336 535 200 бел. руб.
Задаток с НДС — 33 853 520 бел. руб.

ЛОТ №2 — здание склада БХМ
с инв. №620/С-33102, расположенное по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, г. Дзержинск, ул. Фоминых, 1.

Земельный участок площадью 0,9455 га кадастровым номером 622250100001002286. Целевое назначение — содержание и обслуживание зданий и сооружений участка по производству хлебоуточных и кондитерских изделий. Право постоянного пользования. Описание права, ограничения (обременения) права: Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах линий электропередач (напряжением свыше 1000 вольт), площадью 0,0440 га; - Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений водоснабжения, площадью 0,1750 га; - Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений газоснабжения, площадью 0,0344 га; - Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений канализации, площадью 0,2764 га. На земельном участке расположены иные объекты, которые не выставляются на аукцион.

Начальная цена лота №2 с НДС — 354 796 800 бел. руб.
Задаток с НДС — 35 479 680 бел. руб.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ОАО «Борисовхлебпром» (Лот №), проводимом 30 июня 2015 г.

Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, должен записать в размере, установленном для каждого из лотов.

Договор купли-продажи Лота №1 и (или) Лота №2 должен быть заключен в течение 15 (пятнадцати) календарных дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Условия оплаты приобретенного на аукционе Лота №1 и (или) Лота №2 согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при заключении договора купли-продажи. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (трех процентов) от цены продажи Лота №1 и (или) Лота №2 в течение 3 (трех) календарных дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится **30.06.2015 в 14.30** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 6. Шаг аукциона — 5%. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **26.06.2015 до 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 6.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 28.02.2015. С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона ino.by.

☎ **Дополнительная информация:** 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

Уважаемые акционеры ОАО «Світанак» г. Жодино, наблюдательный совет сообщает, что 14.07.2015 в 15.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров **ОАО «Світанак» г. Жодино** в актовом зале административно-бытового корпуса, расположенного по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, д. 1

Повестка дня внеочередного собрания акционеров:
1. Досрочное прекращение полномочий наблюдательного совета.
2. Избрание нового состава наблюдательного совета.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться в бухгалтерии профкома с 01.07.2015 по 14.07.2015 (время работы с 8.00 до 17.00). Регистрация участников собрания будет производиться с 13.00 до 14.50 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 14.07.2015 в 15.00. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 01.03.2015.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность, оформленную надлежащим образом.

ОАО «Молодечное» отказывается от проведения аукциона, который должен был состояться 22 июня 2015 года в 13.00 по адресу: Минская область, г. Вилейка, ул. 1 Мая, 106.

Утерьянные страховые полисы СК «ТАСК» серии ВУ/02 №№ 10541584, 10541626, 10541653, 10541711, 10541765, 10541787, 10541790, 11340001 считать недействительными.

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «СтанкоГомель» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом имущества, расположенного по адресу:
г. Гомель, ул. Интернациональная, 10,
в составе:

- изолированное производственное помещение, инв. № 350/Д-277634, общей площадью 477,7 кв.м;
- изолированное производственное помещение, инв. № 350/Д-277638, общей площадью 1715,2 кв.м;
- изолированное производственное помещение, инв. № 350/Д-277640, общей площадью 387,8 кв.м;
- здание административно-хозяйственное, инв. № 350/С-111631, общей площадью 81,7 кв.м;
- забор, пл. 84 кв.м (кирпичная кладка на кирпичном основании с кирпичными столбами L-16,66 м, h-3,10 м, металлические гофрированные листы h-1,94 м);
- асфальтобетонное покрытие пл. 1241 кв.м

Начальная цена с НДС (20%) — 13 507 153 152 белорусских рубля.

Объекты недвижимости расположены на земельном участке пл. 0,3458 га, предоставленном продавцу на праве постоянного пользования для эксплуатации и обслуживания административно-хозяйственного и производственных помещений.

Объекты недвижимости являются историко-культурной ценностью, в связи с чем новый собственник имущества обязан в течение одного месяца с момента регистрации права собственности исполнить охранные обязательства.

Задаток 10% от начальной цены перечисляется в белорусских рублях на р/с № 3012343260010; **нерезидентам РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) — 3012343265044; в российских рублях (RUB) — 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа — ЗАО «Центр промышленной оценки».**

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Условия оплаты: Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядке оплаты за объект, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после проведения аукциона.

Предварительное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Республика» от 17.02.2015 г.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, а также определения лица, выигравшего аукцион, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Аукцион состоится **15.07.2015 в 14.00** по адресу: г. Гомель, ул. Интернациональная, 10, зал заседаний ОАО «СтанкоГомель».

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 13.07.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17 280 36 37; +375 29 183 69 71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by.

ЯНУШКОВИЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для обслуживания многоквартирных жилых домов 16.07.2015 г. в 10.00 по адресу: Логойский район, д. Янушковичи, ул. Центральная, д. 36.

№ п/п	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наименование инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)	Расходы на документацию
1	д. Малые Бесяды, ул. Лесная, участок № 17, кадастровый номер 623288009101000036	0,1497 га	Подземные пути удовлетворительные	18 384 400	3 676 900	13 477 800
2	д. Малые Бесяды, ул. Лесная, участок № 19, кадастровый номер 623288009101000038	0,1212 га	Подземные пути удовлетворительные	14 884 300	3 586 000	13 898 900
3	д. Борски, участок № 5, кадастровый номер 623288002101000015	0,2500 га	Электроснабжение	22 646 000	4 529 000	5 193 100

Задаток перечисляется на р/счет № 3600619171100 в ЦБУ 611 Ф-ла 500 Минское управление АСБ «Беларусбанк» МФО 153001601, УНП 600181536, Янушковичский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации. Аукцион состоится **16.07.2015 г. в 10.00** по адресу: Логойский район, д. Янушковичи, ул. Центральная, д. 36.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются до **11.07.2015 г.** (последний день подачи заявления — **10.07.2015 г. до 17.00**) по адресу: Логойский район, д. Янушковичи, ул. Центральная, д. 36.

Контактные телефоны: (8 01774) 57 4 35, 57 4 99.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится **13.07.2015 г. в 15.00** по адресу: 220030, г. Минск, ул. Кирова, 18, 3-й этаж, пом. 99 (конференц-зал «Талер»).

Организатором аукциона является **Общество с ограниченной ответственностью «Президент-Отель»**, находящееся по адресу: г. Минск, ул. Кирова, 18.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества:

Жырандоля

Выпуск № 20 (277)

■ Да прэм'еры

САМА САБЕ І БОГ, І Д'ЯБАЛ

Прэм'ера новай оперы Жоржа Бізэ «Кармен» у парыжскім тэатры «Опера-комік» у 1875 годзе пацярпела фіяска і вызвала выбух саркастычных водкугаў у прэсе. Тады вучань вядомага кампазітара Эрнэст Гіро працаваў оперу для іншага тэатра, у якім новая рэдакцыя была сустрэта бурнымі аваяцыямі. З тых часоў оперныя тэатры перажылі абсалютную прыхільнасць версіі Гіро, потым вернасць аўтару Жоржу Бізэ, сёння кожны выбірае варыянт па сваім гусце.

трапятлівасцю, — кажа рэжысёр. — Менавіта тады Ларыса Александровская разам з групай артыстаў заклала традыцыі беларускай оперы, сярод якіх глыбокае пранікненне ў вобраз, павага да партытуры і прызнанне яе прырытэтам, ансамбленасць, калі артысты ствараюць вобразы і працуюць

«Кармен» на сцэне Вялікага тэатра.

Прэм'ера восьмай у гісторыі беларускага Вялікага тэатра оперы і балета пастаноўкі знакамітага французскага твора прайдзе ў варыянце першакрыніцы таленавітага кампазітара Жоржа Бізэ, які памёр праз год пасля прэм'еры «Кармен» у «Опера-комік».

Пётр Чайкоўскі дакладна ў сваім прадаказе будучы поспех новай оперы, па сённяшні дзень яна з'яўляецца адной з самых папулярных у тэатрах свету. Яе ганаровае ўшчыце на рэпертуры нашага тэатра пачалася ў 1933 годзе, ролю Кармен тады выканала Ларыса Александровская, у сучасным, восьмым, варыянце колькасць артыстаў значна павялічылася — Аксана Волкава, Алена Сало, Крысценья Стасенка і Аксана Якушэвіч.

Рэжысёрам-пастаноўшчыкам стала Галіна Галкоўская, ды-рыжорам-пастаноўшчыкам — Андрэй Галануў, хормайстрам Ніна Ламановіч.

«Мы шмат узлілі ад аўтара, захавалі працягласць, выкарысталі балетныя ўстаўныя сцэны, якія былі абумоўлены патрабаваннямі французскага тэатра, — кажа Андрэй Галануў. — У нашым тэатры рэдакцыя Гіро выкарыстоўвалася з 1933 да першай паловы 90-х, я сам тры разы яе ставіў і не разумеў, чаму я іграю геніяльную музыку Бізэ з нейкай іншай. Пры неабвержнай тале-

навітасці Гіро гэта ўсё ж такі іншы аўтар і ўкрапанні аднаго кампазітара ў гісторыю іншага менавіта не вельмі падабаюцца. Таму мы прыйшлі да аўтарскай партытуры, да таго, каб іграць толькі музыку Бізэ».

Паўднёвы іспанскі горад Севілья. З аднаго боку вуліцы казарма, з другога — цыгарная фабрыка, тут «тусюцца» вулічныя хлопчыкі, прыгожыя дзяўчаты, кантрабандысты, удзельнікі і аматары карыды, цыганы... Але позіркі кожнага звяртаюцца да галоўнай гераніі — свабодалюбівай, гордай, тэмпераментнай Кармен, якая «сама сабе і Бог, і д'ябал» — кожнага, апроч драгуна Хазэ.

Але позіркі кожнага звяртаюцца да галоўнай гераніі — свабодалюбівай, гордай, тэмпераментнай Кармен, якая «сама сабе і Бог, і д'ябал».

Карыстаючыся момантам, калі Хазэ сцеражэ Кармен у чаканні ордэра на яе арышт, яна задзейнічае ўсе мажлівыя сродкі, каб скарыць драгуна, не ведоучы, што закахавецца ў яе, і не ўяўляючы, на што выракае сама сябе.

«Опера «Кармен» 1933 года была самадзейнай, не мудрагелістай пастаноўкай, якая, тым не менш, ставілася з вялікім жаданнем, павагай і

у звязці (тое, чым заўсёды славіліся рускі і беларускі тэатры). Менавіта на адухоўленасць, адкрытасць (у Беларусі гэта мае адценне некаторых наўнасці, што часам называюць рамантызмам) я абаліралася. Для мяне вельмі важна, каб канцэпцыя спектакля не задушыла чалавека, каб ён успрымаў праз вобразнасць, эмацыянальнасць, жывасць. А гэта вельмі вялікая праца ў кантэксце шматлікіх канцэптуальных пастацовак, дзе індывідуальнасць прыглушаецца, працуюць больш групамі».

Рэжысёр паабяцала, што ў пастаноўцы раскрыецца своеасаблівы героізм: «Колькі тых, якіх застаюцца схаванымі? Мне вельмі хацелася, каб яны былі бачны, каб глядач запомніў іх твары, каб убачыў іх у розных іпастасях і адчуў дух народа Севільі».

У новай «Кармен» шмат увагі надалі іспанскаму танцу фламенка, для пастаноўкі нумароў тэатр запрасіў Алену Аліпчанка, якая выкладае ў танцавальнай школе. Для оперы было створана 270 касцюмаў (аўтар сцэнаграфіі і касцюмаў — Ганна Контэк), амаль кожны — унікальны і не паўтараецца нават у выканаўчай маленькіх роляў.

Прэм'ера оперы «Кармен», з якой пачыналася гісторыя Вялікага тэатра, адбудзецца 14 і 16 чэрвеня.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

РАМАНТЫКА ПАРТРЭТА

У «Дом Ваньковічаў» вяртаецца дух мастака

Работа мастака Валенція Ваньковіча «Партрэт Тамаша Зана» выстаўлена ў сталічным Музеі «Дом Ваньковічаў». Культурна і мастацтва першай паловы XIX стагоддзя». Гэта, наогул, адзіны арыгінальны твор пэндзля мастака эпохі рамантызму ў нашай краіне (дагэтуль была магчымасць пазнаёміцца з копіямі і рэпрадукцыямі, арыгіналы якіх знаходзіцца за межамі). І вось здарылася шчасце: партрэт, які быў набыты ў Расіі і папоўніў карпаратыўную калекцыю Белгазпрамбанка экспанавана ў рамках выставы «Дзесяць стагоддзяў беларускага мастацтва». Але ён варты асобнай увагі. Тым больш у такім адмысловым асяроддзі — дзе калісьці жыў і быў яго аўтар, слыны мастак-рамантык, які нарадзіўся 215 гадоў таму і пра жыццё не вельмі доўга, але насычанае жыццё.

Наш зямляк, мастак Валенція Ваньковіч, быў вялікім ра-

мантыкам не толькі ў творчасці, але і па жыцці — і паводле сваіх поглядаў, і паводле светаадчування. Жыццё зводзіла яго з такімі ж рамантыкамі, дзе ён ні быў. Вучыўся ў Віленскім універсітэце — пасябраваў з Адамам Міцкевічам. Сярэд сярэю таягнага таварыства філаматаў (якое дзейнічала ў студэнцкім асяродку) быў і Тамаш Зан —

таленавіты творца, чалавек апантаны ідэяй, які аказаўся вельмі паспяховым у сваіх поглядах нават пасля пакарэння ссылайкай. Валенція Ваньковіч стварыў яго партрэт напрыканцы 30-х гадоў XIX стагоддзя. Ваньковіч наогул любіў партрэты. І ў гэтых творах, што выхадзілі з-пад яго пэндзля не толькі дакладнасць выявы, але і адчуванне асобы, якія жылі пэўнымі ідэямі, думкамі, настроямі. Ён быў знаёмы з выдатнымі творцамі, імкнуўся іх паказаць так, як адчуваў. Ці то Алесандра Пушкіна, з якім пазнаёміўся ў Пецярбургу, ці то Міцкевіча, які падтрымліваў мастака і ў няпрэсты перыяд яго жыцця ў Парыжы пазт быў сярэд тых нешматлікіх людзей, якія праводзілі Ваньковіча ў апошні шлях.

Усправе вяртання асобы Валенція Ваньковіча ў свядомасць беларускіх грамадзян (у сувязі з тым, што твораў мастака на

радзіме не было) вялікая роля належыць менавіта музею, які адкрыўся ў сядзібным доме ў цэнтры Мінска 15 гадоў таму. Дом, які мае дачыненне наогул да значнага для беларускай культуры і гісторыі роду Ваньковічаў, але ў ім пэўны час жыў мастак. Тут бывалі вядомыя асобы, напрыклад, Станіслаў Манюшка і Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч і іншыя. Значная асоба для беларускай гісторыі і Тамаш Зан. Цяпер, калі яго партрэт размясціўся ў сядзібным доме Ваньковічаў, ёсць адчуванне, што блізкія сувязі і ўзаемадчуненні працягваюць працаваць на зямлі і тады, калі людзей тут ужо няма. Іх дух ёсць. Ваньковіч ці не прадуцваў гэта, калі захаваліся мільяметрычныя напрыканцы жыцця? Яго душа ўвесь час была ў пошуку — і ідэй, і новых, іншых месцаў. А засталася ў працах.

Ларыса ЦИМОШЫК.

■ Выстава

Камсамольскае возера папрыгажэ

Дзякуючы чатырнаццаці вялікім скульптурам

Цэнтр сучасных мастацтваў — арганізатар такіх вядомых мерапрыемстваў, як Форум вулічных тэатраў ці выстава «Мастак і горад» на плошчы Якуба Коласа, — выступіў у якасці адной ініцыятыў, заклікаючы зрабіць сучаснае беларускае мастацтва даступным пад адкрытым небам. Ініцыятыва гэтая ўжо абмеркавалася, падрыхтавалася і выйшла за справе слоўнай абалонкі. Нарэшце можна дакладна сказаць, што адзін з астравоў мінскага Камсамольскага возера рыхтуецца стаць месцам для пілотнага выпуску праекта «Арт-астравы». Экспазіцыя з чатырнаццаці скульптур адзінаціццаці беларускіх твораў адрыецца для свабоднага наведвання 18 чэрвеня.

Ужо чацвёрты год сталічная плошча Якуба Коласа становіцца пляцоўкай адкрытай выставы выдатных мастакоў — Казіміра Малевіча, Марка Шагаліа, аўтараў-авангардыстаў, гэта лета ва ўладзе сюррэаліста Мікалая Селешчука. Ужо трэці раз у Мінску прайшоў Форум вулічных тэатраў. Але пачынаецца выхад на паветра куды раней.

Арганізатары спадзяюцца на тое, што з часам атрымаецца выйсці на міжнародны ўзровень і нават стварыць у горадзе парк скульптуры.

Дырэктар Цэнтра сучасных мастацтваў Наталія ШАРАНГОВІЧ пачаючы пра тое, каб у горадзе з'яўляліся творы, якія адносяцца да такога кірунку, як публік-арт — мастацтва публічнай прасторы: «Назва «публік-арт» з'явілася літаральна дзесяцігоддзе-два таму, але давайце згадаем, што на пачатку XX стагоддзя менавіта ў Віцебску і менавіта намаганні Казіміра Малевіча і іншых мастакоў горад упрыгожваўся манументальнымі рэчамі. І хоць гэта не мела такой назвы, кірунак быў той жа і нарадзіўся ён, па сутнасці, на гэтай зямлі».

Праект «Арт-астравы» плануе размясціць на востраве Камсамольцаў вялікія творы мастацтва — скульптуры, не аб'яднаныя агульнай тэмай, але натхнёныя рэдкай магчымасцю стаць часткай нечага грандыёзнага, важнага (і цяжкага — агульная вага інсталляцыі перавышае дваццаць

Ірэна Кацяловіч дамаструе макет свайго скульптурнага твору.

тон) і ў той жа час мімалятнага (праект закрываецца пасля Дня горада, і далейшы лёс скульптур невядомы).

«Для Мінска гэта пілотны праект. Спачатку з'явілася назва. «Астравы» — гучыць вельмі рамантычна, — кажа Наталія Шаранговіч. — Калі мы азірнуліся, зразумелі, што лепш за ўсё для выставы падыходзіць Камсамольскае возера, у якім больш за дзесяць астравоў. Каб атрымаць цікавую экспазіцыю аб'ектаў у прасторы, мы сабралі ў адну групу людзей з розным мастацкім поглядам — адзінаццаць вядомых аўтараў і тых, хто наядуна скончыў Акадэмію мастацтваў і робіць першыя крокі. І атрымалі самыя розныя манументальныя аб'екты — сур'эзныя, авангардныя і больш гумарыстычныя».

На востраве Камсамольцаў можна будзе убачыць работы Валерыя Малахава, Канстанціна Селіханова, Паўла Ваініцкага, Дзясны Барсукова, Канстанціна Касцючэнікі, Таццяны Гомзы (адзінай удзельніцы), Міхаіла Шышкава, Вадзіма Мацкевіча, маладарга мастака Пятра Кузьміна, Віктара Астэра і іншых. Па словах арганізатараў, ніхто з тых, каго запрашалі да ўдзелу, не адмовіўся. Гэта выдатна сумяшчаецца з тым фактам, што большасць з іх ствараюць скульптуры спецыяльна для праекта, і ўказвае на тое,

што нечага падобнага нашай культурнай прасторы сапраўды не хапала.

«Атрымліваецца, што мастакі застаюцца ў своеасаблівай рэзервацыі, у сваёй вежы, а мастацтва замыкаецца на сценах музеяў. Даўно мы казалі пра тое, што вялікім гораду не хапае такіх мерапрыемстваў, скульптура павінна знаходзіцца ў прасторы, фарміраваць яе і, магчыма, мяняць. Гэта справа доўгага, дарагага, пакутлівага, «Арт-астравы» ж існуюць у варыянце сімпозіума, калі праца доўжыцца кароткі прамежак часу, таму мы аб'яргаем ідэю скульптуры як антыпода недаўга-вечнасці», — кажа ўдзельнік выставы Канстанцін СЕЛІХАНАУ.

«Назва «публік-арт» з'явілася літаральна дзесяцігоддзе-два таму, але на пачатку XX стагоддзя менавіта ў Віцебску і менавіта намаганні Казіміра Малевіча і іншых мастакоў горад упрыгожваўся манументальнымі рэчамі».

Альфа-банк, партнёр ЦСМ, з дапамогай якога ладзіцца выстава, выступае ў праекце не толькі як спонсар, але і як удзельнік. На востраве можна будзе убачыць уласны арт-аб'ект банка, створаны пры дапамозе Цэнтра сучасных мастацтваў, — прышчэпку-лаўку, якая па форме нагадвае лагатып банка.

Увогуле ж, «пілотны выпуск» павінен паказаць, наколькі ідэю можна прыставаць пад рэальнасць і паўтарыць у будучыні. Арганізатары спадзяюцца на тое, што з часам атрымаецца выйсці на міжнародны ўзровень і нават стварыць у горадзе парк скульптуры.

Галоўны спецыяліст галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Мінгарвыканкома Марына Ясюк адзначыла, што ў лістах гараджане часта звяртаюць увагу на тое, што культурнае жыццё горада — колькасць, якасць і формы гарадскіх мерапрыемстваў — змянілася.

А пакуль што нагадаем, што трэба ашчадна ставіцца да твораў мастацтва, якія будуць даступны гараджанам і гасцям сталіцы да канца лета, і спадзяёмся, што наша стаўленне дапаможа ў выніку стварыць той самы парк скульптуры.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

■ На вялікім экране

Трапіць на кінапаказ мінулага

Чаго варта эпоха легендарнага нямога?

Пам'ятаючы пра спадчыну легендарных рэжысёраў Орсана Уэлса, Чарльза Чапліна, Карла Тэадора Дрэера, Сяргея Эйзенштэйна і іншых, часта можна сустрэць паблажлівае стаўленне да нямога кіно. Чуецца капрызнае «не хацуне маго тэму глядзець» ад выхаваных на сучасным відэавішчым (часцяком гэтым яго вартасці абмяжоўваюцца) кіно. Але хто скажа, што ўзровень эрудыраванасці, назіральнасці, таленавітасці ў пянераўно кіно быў горшы? А хто выкажа здагадку, што наадварот? Для тых, хто не размажювае нямое кіно і гуквое, чорна-белае і каларовае, ва ўнутраным дварыку мінскага музея Заіра Азгура з 18 чэрвеня да 16 ліпеня ў чарговы раз прайдзе open-air фестываль нямога кіно і сучаснай музыкі «Кінемато».

больш ніколі кіно не прынесла падобнага адчування цуду. Але ў параўнанні з першым дзесяцігоддзем існавання кіно больш ніколі не было проста відэавішчам, забавай, а стала паўнаватарскім мастацтвам.

На замесну пачуццю цуду прыйшло трагіцанне ад амаль сакрамэнтальнага наведвання кіназатра, на экране якога разгортваліся сентыментальныя гісторыі каханьня, героі прэзый і

абсалютныя джэнтльмены закідвалі ласо на зайбачку, сябры здраджвалі, каханьня паміралі, ратунак прыходзіў у апошні момант. Падчас кінасеансаў спецыяльныя людзі — таньеры — выконвалі «музычнае суправаджэнне», а часам нават тлумачылі некаторыя моманты кінастужак.

У параўнанні з першым дзесяцігоддзем існавання кіно больш ніколі не было проста відэавішчам, забавай, а стала паўнаватарскім мастацтвам.

Фестываль «Кінемато» аднаўляе гэтую традыцыю і вяртае разбэшчанага сучаснага глядача ў тую атмасферу, у якой людзі, не дыхаючы, сачылі за дзеяннем фільма. Слоўных каментарыяў, можа, і не будзе, затое музыка сучасных кампазітараў адлюструе атмасферу фільма і пакажа аўтарскае яе бачанне.

Нямое кіно, вядома ж, па колеры з насачынасці дыялогаў саступае сучаснаму, але без гэтай прыступкі не было б і Квенціна Таранціна, Паола Саранціна ці Джыма Джармуша. А без Жоржа Мельеса не было б кінафантастыкі. Яго знакаміты фільм «Палёт на Месяц» уключаны ў праграму фестывалю. Менавіта Мельес у свой час зрабіў кінафільм відэавіш-

Чарльз Чаплін у фільме «Імігрант».

Бастэр Кітан іграе мільнера ў «Навігатары».

ным прадаўленнем — пабудаваныя дэкарацыі, некаторыя тэатралізацыя і фантастычны сюжэт палёту чалавека на Месяц. Пачнецца «Кінемато», які ў мінулым годзе, з фільма аднаго з трох кітоў амерыканскай нямогай камедыі — стужкі «Навігатар», дзе выканаўцам галоўнай ролі і адным з рэжысёраў стаў Бастэр Кітан. Ён жа і закрыве фестываль сваёй кароткаметражкай «Казёл адлуччэння». Яго не менш вядомыя калегі — Гаральд Лойд і Чарльз Чаплін.

Апошні, дарэчы, таксама ўключаны ў праграму, яго «Імігрант» будзе паказаны сярэд кароткаметражных фільмаў. Гэта стужка 1917 года, у якой ужо стала відэаочна, што Чаплін — не толькі рэжысёр камедыі і таленавіты акцёр пантэмімы, але і аўтар, які думае, рэагуе на сучасныя праблемы, адлюстроўвае прорыв паміж багатымі і беднымі і ў той жа час не робіць галоўнага героя вечным пераможцам, каб дагэдзіць глядачу, а з сумам прызнае, што гэта не заўсёды так.

У дварыку музея Азгура таксама можна будзе убачыць польскі фільм

1929 года «Моцны чалавек» Хенрыка Яша, дзе галоўным персанажам становіцца жорсткі, беспрывітлівы журналіст, які робіць усё дзеля славы. Варта звярнуць увагу на фільм «Ідал дзённых спектакляў» класіка сусветнага кінематографа Фрэнка Капры (рэжысёра фільмаў «Гэта цудоўнае жыццё», «Гэта здарылася аднойчы ноччу», «Містар Сміт едзе ў Вашынгтон» і іншых), гісторыю пра папулярнага брадвейскага камедыянта Дона Уілсона, які закахваўся ў артыстку правінцыйнай трупы.

Фестываль «Кінемато» таксама прайдзе ў Магілёве (11-13 чэрвеня), Гродне (19-21 чэрвеня) і Брэсце (26-28 чэрвеня).

Музычнае суправаджэнне нямым фільмам ствараюць і выконваюць Тамара Серыкава, Аляксандр Порах, Яцэк Сатомскі, Вячаслаў Пяцко, ансамбль «Фрэдэрык», Аляксандр Яніскі, Андрэй Алексіевіч і гурт «Мроі Пафунці».

Прыемнага праглядуй!

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

■ Нотны радок

Ад класікі да джазу Музыка ў зале і на паветры

Некаторыя падзеі музычнага жыцця варта таго, каб на іх не проста звярнуць увагу, але зрабіць выснымі і правесці цудоўныя і цёплыя летнія вечары з добрым настроем.

1. ЧАЙКОЎСКИ-ГАЛА

Вядома, як жа сёлета без рускага класіка ў год яго юбілею? Закрываць сімфанічнага сезона ў Белдзяржфілармоніі адбылося ў святле гэтай даты. І асобы. Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Рэспублікі Беларусь пад кіраваннем дырыжора, народнага артыста Беларусі Аляксандра Ансімава падрыхтаваў адмысловую праграму, якая прагучала ў Вялікай зале філармоніі. Праграма з папулярнага, але таго, па чым пазнаецца Чайкоўскі: музычная кампазіцыя, створаная паводле яго балетаў «Прыгажуня, якая спіць», «Лебядзінае возера», «Шчаўкунок», сцэны з оперы «Пікавая дама». Таксама сімфанічныя творы, такія як Канцэрт №1 для фартэпіяна з аркестрам, сімфанічная фантазія «Франчэска да Рыміні», варыяцыі на тэму ракака для вялянчэлі з аркестрам. Адметна, што сола на вялянчэлі выканаў Марк Драбінскі (які прадстаўляе Францыю). Але і сваіх салістаў была магчымасць пачуць у гэтым канцэрце. Напрыклад, піяніста, народнага артыста Беларусі Ігара Алоўнікава. Яшчэ саліравалі Рэгіна Саркісава на скрыпцы, Алена Максімава на арфе, Яўген Мікляеў на вялянчэлі. Вакальныя парты выканалі запрошаныя госьці з Расіі Ірына Крыкунова (сапрана) і Віктар Луцук (тенар). Але трэба думаць, што Чайкоўскі для нас не скончыцца: год кампазітара яшчэ працягваецца.

2. СКРЫПКА + ФАРТЭПІЯНА

Гэта «Romantic», асобны канцэрт, на які варта звярнуць увагу тым, хто летам шукае камернай атмасферы, у якой без вялікага маштабу залы можна адчуць веліч кампазітараў. І як жа тут без таго ж Чайкоўскага? Толькі на гэты раз музыка яго і не толькі выканаюць лаўрэаты міжнародных конкурсаў Юлія Лебядзенка (скрыпка) і Аляксандр Палякоў (фартэпіяна). Маладыя беларускія музыканты даюць канцэрт 19 чэрвеня ў Малой зале імя Шырымы ў рамках Еўратура, падчас якога музыканты выступяюць у розных гарадах Беларусі, але яшчэ Італіі і Аўстрыі (Юлія вучылася і ў Італіі, нават скончыла Венскую кансерваторыю). Акцэнт у канцэрте зроблены на творах для скрыпкі такіх кампазітараў, як Каміль Сен-Санс, Жуль Масне, Пабла дэ Сарасате, Фрыц Крыслер, Віторыя Монці. Прыемна і тое, што пасля заканчэння канцэрта яго можна будзе ўзяць з сабою — літаральна. Таму што музыканты адначасова прэзентуюць кампакт-дыск пад назвай «Romantic».

3. У АВАНГАРДЗЕ

Зноў Агінскі. І таксама на ўвесь год. Але яго зашмат не бывае. На гэты раз у Малой зале імя Шырымы рыхтуе канцэрт ансамбль салістаў «Класік-Авангард» пад кіраваннем Уладзіміра Байдава. 23 чэрвеня адбудзецца канцэрт пад назвай «Міхал Клеафас Агінскі ў Варшаве». Акрамя музыкі, тут яшчэ і асветніцкая місія — праз творы лепш зразумець час і ідэі, якімі жыў Агінскі, што зрабіла яго ў нашым разумеванні зоркай на стагоддзі.

4. ЗОРКІ БРАДВЕЯ

Джон Роджэрс і яго гурт у Вялікай зале 25 чэрвеня. Да гэтага трэба падрыхтавацца — і маральна і матэрыяльна, найперш займець квітку. «Джазавыя вечары ў філармоніі» прапануюць на гэты раз сустрэчу з гасцямі з-за акіяна. Адзін з іх — Джон Роджэрс — быў лаўрэатам прэміі «Грэмі» за песню для Лайзы Мінелі. Ён выхадзіў на славу твораў канцэртныя пляцоўкі свету, выступаў, напрыклад, у Карнегі-холе. І вось Мінск...

Спявак і кампазітар сабраў квартэт з выдатных музыкантаў. Квартэт Джон Роджэрс выконвае музыку разнапланую — класічны блюз, соул, джаз, рок і нават поп-музыку. Гурт існуе з 2003 года і набывае вядомасць не толькі ў ЗША.

5. ЛЯ РАТУШЫ

Летні джаз на паветры спадабаўся мінчанам і гасцям сталіцы. Спадабаўся — значыць будзе яшчэ. Джазавы сезон ля мінскай Ратушы адкрыўся ў мінулую суботу, слухачы гэта ацанілі, калі меркаваць па колькасці зацікаўленых. Але ж у цёплым светлым вечар з сабрамі дзеля настрою можна падбадзёрыцца добрай музыкай. Пра яе пляцоўца арганізатары: праект «Джазавыя вечары з Банкам БелВЭБ» ладзіцца сумесна з фондам «Ідэя», пры ўдзеле шэрагу канцэртных агенцтваў, студый, замежных партнёраў і падтрымкі Міністра гарадскім выканаўчым камітэтам.

Чарговая субота 13 чэрвеня таксама абяцае быць цёплай. Гэтым вечарам палухаць можна будзе польскую спявачку Беату Пшыбышак і яе гурт. Французскі гітарыст Нгуен Л і яго трыя «Агонь і вада» сваёй назвай нагадаюць пра старажытную кітайскую філасофію дазізму, у цэнтры якой суладдзе Інь і Ян. Можна быць, іх удакладніць у больш еўрапейскім ключы нямецкі трубач Клоўс Штэртэ, які з'яўляецца выкладчыкам джазавай музыкі ў Вышэйшай школе музыкі і тэатра Гамбург. Таксама ў праграме гурт «Mofe» Агнеса Аваньяна. І ўсё гэта на плошчы Свабоды а дзевятай вечара абсалютна бясплатна. І гэта абсалютна прыемна. І гэта не апошняя джазавая субота.

Ларыса ЦИМОШЫК

Нефармат

Згадзіцеся, самая звычайная, ну зусім невялікая дробязь зольная часам моцна папсавае наша жыццё. А настрой бэк дакладна. Ну, напрыклад, едзеш у камандзіроўку, у госці, да бацькоў і нешта вельмі патрэбнае забываеш пакласці ў сумку, потым ужо ў цаганку ўспамінаеш, вернуўся, дакараеш сябе, што чарговы раз зборы атрымаліся ў апошні момант, а можна ж было б запісаць на перапку, потым зверьціце... Знаёмае?

Думаю, многія з вас перажывалі нешта падобнае. Але тут, праўда, цалкам уласная віна, таму няма на каго і наракаць. А вось пазачура вельмі разлавава дробязь у абутковай краме. Невялікі магазінчык вядомай айчынай фірмы (якая абутак шые даўно, а вось назву паямаля нядарна) адкрылі побач з карпунктам. Зазірнуўшы туды ў абеда, звярнула ўвагу на светлыя лятнія туфлі, захацелася нават памераць. Спытала ў прадаўца шкарпэткі альбо «слідзі», якія звычайна прадаюцца на касе, калі ў папункіа няма сваіх. Работніца толькі разавяла рукі — не прадугледзеці. Абышла ўсё наваколня гандлёвыя пункты — без выніку. У трох прыватных павільёнах на прыпынку такімі таварамі наогул не гандлююць. У газетным кіёску насупраць аказаліся толькі шкарпэткі па дзве пары

ў наборы, але ж не майго памеру. Купіць на раз і выкінуць? Са спачуваннем паставілася да праблемы індывідуальнага прадпрыемальніцтва невялічкія крамы «Сафія», што побач з абутковай. Сказала, што ў яе недзе была шкарпэтка, якая засталася пасля прададзенай партыі мужчынскіх шкарпэтак. Так выйшла, што ва ўпакоўцы аказалася іх няцотная колькасць. «Адкладвала ж недзе ў бок, — прыгаворвала жанчына, адчыняючы адну за другой шэфляды, — а калі спатрэбіцца, дык не знойдзеш». Так бывае.

Адным словам, туфлі я так і не менавала. Тройкі нават шкада стала, бо менавіта такія хацела падабраць да новай сумкі. Назаўтра іх ужо не было. А болей туды я вырашыла не заходзіць у знак пратэсту: няхай навуацца элементарнаму сэрвісу. У абутковай краме мусіць прадаваць нешта падобнае да панчоў, бо санітарныя правілы забараняюць мераць абутак басаюк.

Расказава пра сваю няўдалую прыгоду сяброўцы на працы, асаблівы ўпор робячы на словазлучэнне «прыкрыць дробязь», між іншым заўважаю я сумную ўсешку. А потым успамінаю: яна ж у адпачынку і павінна была яшчэ ўчора вылецець у Турцыю. Яна апырэджае маё пытанне: «Што здарылася?» мям жа: «Прыкрыць дробязь», а дакладней: маленькі квіток з банка перакрэсліў усе планы і не толькі.

Яны з мужам, як і многія, дарэчы, займаюцца прыватызатэяй кватэры. Тыя, хто не зрабіў гэта своечасова, стараюцца паспець, як той казаў, у апошні вагон. І вось, здаецца, падышлі да канца бясконца хаджэнні па кабінэтах, чэргі па тую ці іншую даведку, паходы да натарыуса і іншых спецыялістаў. Нарэшце выдзелены ацэнкі і заключэнні, налічана сума першага ўзносу і штомесячных выплатаў. Заставалася зрабіць плацеж — і можна лічыць, што кватэра прыватызаваная. І тут, у знак завяршэння яўкай сямейнай кампаніі, муж і жонка вырашылі паехаць на мора, першы раз за сваё сумеснае жыццё. Раней няк не выпадала, галоўным чынам з-за таго, што ён не вялікі аматар «плячы на сонцы» і ў адпачынак ішоў звычайна ў кастрычніку. Яна дужа здзіўлілася, што муж лёгка гадзіўся, нават сам шукаў па інтэрнэце фірму, чытаў водгукі іншых кліентаў. Пуццёўку заказалі ў Турцыю.

Марына пайшла ў банк зрабіць плацеж за кватэру і зусім не звярнула ўвагі на тое, што ў дакументах агульная сума іх першага ўзносу была раздзелена на дзве паловы, бо прыватызатэя праводзілася на мужа і жонку. Заплаціла ўсё цалкам, забрала квіток і пайшла дадому збіраць таварынае. Справа была ў пятніцу, у аўторак яны павінны былі выязджаць у Мінск, у сераду — райс на Анталію. Але ў панядзелак Марына яшчэ забегла ў аддзел прыватызатэі, каб, згодна з дамоў-

ленасцю, паказаць квіток і забраць адзін дакумент. Супрацоўніца паглядзела на банкаўскую квітанцыю і вярнула яе гаспадыні: «Тут усё няправільна, павінна быць два плацяжы і дзве квітанцыі, адной сумай нельга». — «І што цяпер рабіць?» Чыноўніца з незадаволеным выглядкам напісала пералік даведак і дакументаў, якія трэба сабраць, каб звярнуцца ў грамадскія фінансы аддзел з заявай аб вяртанні сумы. Патлумачыла: калі грошы вернуць гаспадыні, трэба будзе заплаціць іх двама плацяжамі і прынесці адпаведныя дакументы. Маг знаёмай, як звяртаўся, пабегла па ўстановах, даведкі з большага сабрала. Але яе папярэдзілі, што вырашыць канчаткова пытанне можна ў самым лепшым выпадку праз тыдзень...

Як вё ўжо здагадаўся, у Турцыю яны не паляцелі, грошы за авіябілеты ім вярнулі па мінімуму. Далей — болей. З мужам яны пасварыліся, ён паехаў адзін на сваю малую радзіму. Сын аказаўся незадаволены, бо разлічваў пажыць у кватэры з нявестай, пакуль бацькі будуць адпачываць. У сям'і ўжо імгненне ўтварыўся вярхал з-за дробязі, з-за нейкага квітка, які абзначыў усю суму, а павінен быў выражаць складнікі той жа сумы. Так што звяртаўся ўвагу на дробязь, шаюнаўчычыты, а то за няўвагу альбо непавагу да іх яны здольныя адпомсціць.

Святлана ЯСКЕВІЧ

Ну і ну!

СУВЕНІРНЫЯ ДОЛАРЫ ПАМЯНЬУ НА РУБЛІ

Фальшывы амерыканскі «стольнік» мужчына прывёз з Расіі, куды перьядчына выязджаў на заробкі.

Выпіўшы, захацеў дабавіць, але грошай не было. Гастарбайтар адправіўся да пенсіянеркі, якая раней працавала разам з яго матці. Патлумачыў, што трэба памянць долары на беларускія рублі, каб дапамагчы грашмымаі. Прапанаваную купіць 100 долара на курсе, ніжэйшым за банкаўскі. Жанчына спаткаў адмаўлялася, але потым аддала 1,3 мільёна рублёў за сувенірныя купюры. Задаволены маляр адправіўся ў кавярню — прадаўцаў гулянку. — Дарэчы, пенсіянерка не заўважыла, што купюра несапраўдная. Падам выкрыў сын і нявестка, якія яна паказала «валюту». Паколькі самім адшукчы махляра не ўдалося, звярнуліся ў міліцыю. На судзе «валютчык» паоунацо прызнаў сваю віну. На несьце пенсіянерцы ўрон кампенсаваў і папраўчым прабачэння. Яму вынесена пакаранне — абмежаванне волі на 1 год з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу. Між іншым, у асуджанца ўжо ёсць судзімасца: за кіраванне аўто ў неўважымым стане, крадзеж і рабаванне, — пракаментавала Святлана Раманоўская, намеснік пракурора Мёрскага раёна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

АД ПЕРАСЛЕДУ — НА ШАЛЁНАЙ ХУТКАСЦІ

Супрацоўнік дарожна-патрульнай службы аддзела ДАІ Кастрычніцкага раёна сталіцы затрымаў вадаццеля, які кіраваў аўтамабілем нападлітку. Уцякаючы, ён на асобных участках дарогі разганяўся да больш чым 180 кіламетраў у гадзіну.

Балазе, гэтае здарэнне адбылося каля трох гадзін ночы, людзей і іншых транспартных сродкаў у такі час было мала, таму ніхто не пацяпнеў.

Увагу інспектараў прыцягнуў аўтамабіль «Пежо», які рухаўся па вуліцы Кіжаватава з яўным перавышэннем хуткасці. Аднак на патрабаванне спыніцца кіроўца толькі добра падаў газу. На 15-м кіламетры Слуцкай шашы неўважым вадзіцель не справіўся з кіраваннем, аўтамабіль з'ехаў у кювет і пераклўціўся. Утрыманне пароў алкаголю ў паветры, што выдкыў кіроўца, складала каля 1,6 прамаіле. Дарэчы, раней 24-гадовы мінчанін ужо прыцягваўся да адказнасці за кіраванне «пад шафэ».

«АДКАТЫ» ЗА ПРАВДЗЕННЕ ТЭНДАРАЎ

Хабар работнік МНС захоўваў у дэпазітарый Супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнай бяспекі пры атрыманні хабару ў памеры чатырох тысяч еўра з доказамі віны затрымаў кіроўчыю асобу дзяржаўнай аварыйна-выратавальнай установы «Віацця» Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Устаноўлена, што яна ў перыяд з 2013 па 2015 гады за незаконнае ўзнагароджанне ў памеры 10 працэнтаў ад сумы кантракта ў інтарсах асобных расійскіх камерцыйных структур арганізавала правядзенне тэндараў на закупку авіяцыйных запчастак па звышшаным коштах. Па такой схеме было заключана больш за 20 дагавораў на агульную суму звыш 25 мільёнаў расійскіх рублёў, 44 тысяч долараў і 39 тысяч еўра, пра што паведамляе прэс-служба КДБ.

Устаноўлены канал атрымання супрацоўнікам МНС хабару — шляхам так званых «кур'ераў», якіх затрымалі выкарыстоўваю «уцёмніцу» для перавозкі грашовых сродкаў з Расіі. У дэпазітарый яўзчыці фігуранта знойдзена і канфіскавана наяўных грашовых сродкаў на суму 89,9 тысячы долараў, 20 тысяч еўра і 900 тысяч расійскіх рублёў. Для далейшага раследавання крымінальнай справы перададзена ў Следчы камітэт Рэспублікі Беларусь.

Сяргей РАСОЛЬКА

Table: CONSOLIDATED BALANCE SHEET as of January 1, 2015. Columns: No/n/p, Name of article, Symbol, Point of reference, 2014 year, 2013 year. Rows include Assets (Активы) and Equity (Собственный капитал).

Table: CONSOLIDATED INCOME AND EXPENSE STATEMENT for 2014. Columns: No/n/p, Name of article, Symbol, Point of reference, 2014 year, 2013 year. Rows include Income (Прибыль) and Expenses (Расход).

Аудиторское заключение независимой Аудиторской организации ООО «Эрнст энд Янг» по годовой консолидированной финансовой отчетности ОАО «Банк БелВЭБ» и его дочерних организаций и зависимого юридического лица как банковского холдинга, подготовленной по итогам деятельности за 2014 год

Г-ну Лугзину Николаю Владимировичу Председателю Правления ОАО «Банк БелВЭБ» Акционерам, Наблюдательному совету и Правлению ОАО «Банк БелВЭБ» Национальному банку Республики Беларусь Мы провели аудит прилагаемой годовой консолидированной финансовой отчетности Открытого акционерного общества «Белнешэкономбанк», его дочерних организаций и зависимого юридического лица как банковского холдинга (далее «Банк») за период с 1 января по 31 декабря 2014 года включительно. В соответствии с Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 511 «Об утверждении Инструкции по составлению консолидированной финансовой отчетности банковских групп, банковских холдингов», годовая консолидированная финансовая отчетность ОАО «Банк БелВЭБ» состоит из: - Консолидированного бухгалтерского баланса Банка на 1 января 2015 года (Форма 1); - Консолидированного отчета о прибылях и убытках Банка за 2014 год (Форма 2); - Консолидированного отчета об изменении собственного капитала Банка за 2014 год (Форма 3); - Консолидированного отчета о движении денежных средств Банка за 2014 год (Форма 4); - Примечаний к годовой консолидированной финансовой отчетности.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2014 год

Table: CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY for 2014. Columns: No/n/p, Name of indicator, Symbol, Charter fund, Reserves, Accumulated profit, Dividend income, Share of profit, Share of equity, Total equity. Rows include 2013 and 2014 data.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2014 год

Table: SUMMARY INFORMATION ON TOTAL INCOME for 2014. Columns: No/n/p, Name of article, Symbol, Point of reference, 2014 year, 2013 year. Rows include Profit and Other components of total income.

на 1 января 2015 года включает финансовую информацию Открытого акционерного общества «Белнешэкономбанк» и его дочерних организаций. Совместного закрытого акционерного общества «Международный энергетический центр», Унитарного государственного предприятия «Белнешэкономбанк» и коммерческой совместной организации «Внешэкономстрой» общество с ограниченной ответственностью, а также зависимого юридического лица Закрытого акционерного общества «Сивельга». Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и представление годовой консолидированной финансовой отчетности, а также за достоверность информации, содержащейся в консолидированной финансовой отчетности, и за достоверность информации, содержащейся в консолидированной финансовой отчетности, и за достоверность информации, содержащейся в консолидированной финансовой отчетности. Мы несем ответственность за выраженное нами мнение о достоверности годовой консолидированной финансовой отчетности во всех существенных аспектах в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, основанное на результатах проведенного аудита. Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» от 12 июля 2013 года № 56-З и национальными правилами аудиторской деятельности, утвержденными Министерством финансов Республики Беларусь. Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в годовой консолидированной финансовой отчетности. В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытие информации в годовой консолидированной финансовой отчетности. Отбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения годовой консолидированной финансовой отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения годовой консолидированной финансовой отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля Банка с целью планирования дальнейших аудиторских процедур в зависимости от оцененных рисков, а не для выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы. Аудит также включал оценку правомерности применяемой учетной политики, обоснованности оценочных значений и общего представления годовой консолидированной финансовой отчетности. Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения. По нашему мнению, годовая консолидированная финансовая отчетность достоверно, во всех существенных аспектах, отражает финансовое положение Банка по состоянию на 1 января 2015 года, результаты его финансово-хозяйственной деятельности и движение денежных средств за год по указанной дате в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 г. № 57-З «Об бухгалтерском учете и отчетности», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении Инструкции по организации ведения бухгалтерского учета и составления отчетности в Национальном банке Республики Беларусь», Банка и небанковских кредитно-финансовых организаций Республики Беларусь», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 511 «Об утверждении Инструкции по составлению консолидированной финансовой отчетности банковских групп, банковских холдингов», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 24 января 2007 года № 15 «Об установлении форм отчетности для головных организаций банковских групп, банковских холдингов и утверждения Инструкции о порядке осуществления надзора за банковской деятельностью на консолидированной основе» и других нормативных правовых актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующим порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки годовой консолидированной финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде (далее «законодательство Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности»).

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2014 год

Table: CONSOLIDATED STATEMENT OF CASH FLOWS for 2014. Columns: No/n/p, Name of article, Symbol, Point of reference, 2014 year, 2013 year. Rows include Cash flows from operations, investment, and financing activities.

И.о. Председателя Правления О.И.Коробын Главного бухгалтера Л.А.Филиппова Дата подписания 13 мая 2015 года

Годовая консолидированная финансовая отчетность в полном объеме вместе с аудиторским заключением, подтверждающим ее достоверность, размещена на сайте www.belveb.by в разделе «Обанке / Финансовые показатели деятельности банка / Годовая финансовая отчетность / Годовая отчетность за 2014 год, составленная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь».

ОАО «Банк БелВЭБ». Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности от 27.12.2013 № 6. УНП 100010078.

от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении Инструкции по организации ведения бухгалтерского учета и составления отчетности в Национальном банке Республики Беларусь, Банка и небанковских кредитно-финансовых организаций Республики Беларусь», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 511 «Об утверждении Инструкции по составлению консолидированной финансовой отчетности банковских групп, банковских холдингов», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 24 января 2007 года № 15 «Об установлении форм отчетности для головных организаций банковских групп, банковских холдингов и утверждения Инструкции о порядке осуществления надзора за банковской деятельностью на консолидированной основе» и других нормативных правовых актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующим порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде. Прочие волосы Годовая консолидированная финансовая отчетность не имеет своей целью представление финансового положения и результатов деятельности в соответствии с принципами и методами бухгалтерского учета, общепринятыми в странах помимо Республики Беларусь. Соответственно, годовая консолидированная финансовая отчетность не предназначена для лиц, не знакомых с принципами, процедурами и методами бухгалтерского учета, принятыми в Республике Беларусь. Мы проводили аудит соответствия годовой консолидированной финансовой отчетности Банка требованиям Национальных стандартов финансовой отчетности только в части положений, регламентирующих представление и раскрытие информации в годовой консолидированной финансовой отчетности. Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0000738 от 14 мая 2003 года, без ограничения срока действия. Лашеню Павел Анатольевич Директор ООО «Эрнст энд Янг» Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым к специалистам, осуществляющим аудиторскую деятельность в банках и небанковских кредитно-финансовых организациях № 8 от 27 октября 2004 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 21 октября 2014 года). Станкевич Иван Вячеславович Заместитель директора по аудиту, аудитор ООО «Эрнст энд Янг» Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым к специалистам, осуществляющим аудиторскую деятельность в банках и небанковских кредитно-финансовых организациях № 74 от 15 января 2014 года, без ограничения срока действия. Дата аудиторского заключения: 13 мая 2015 года. Место выдачи аудиторского заключения: г. Минск, Республика Беларусь. Дата получения аудиторского заключения аудируемым лицом: 13 мая 2015 года. И.о. Председателя Правления ОАО «Банк БелВЭБ» О.И. Коробын Директор ООО «Эрнст энд Янг» П.А. Лашеню

ЖИТКОВИЧСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

сообщает о проведении аукциона

на право заключения договора аренды земельных участков

Месторасположение земельного участка и кадастровый номер	Гомельская обл., Житковичский р-н, г. Житковичи, ул. Карла Маркса, 321650100001000916	Гомельская обл., Житковичский р-н, г. Житковичи, ул. Карла Маркса, 35А, 321650100001000917
Номер лота	1	2
Целевое назначение земельного участка, характеристика расположенных на земельном участке инженерных сооружений	Для установки торгового павильона модульного типа, совмещенного с автобусной остановкой	Для установки торгового павильона модульного типа, совмещенного с автобусной остановкой
Площадь земельного участка	0,0163 га	0,0098 га
Сведения об участке (расстояние до железной, автомобильной дороги, ограничения в использовании, наличие коммуникаций)	Примыкает к автомобильной дороге; расстояние до железной дороги приблизительно 50 метров; ограничений (обременений) в использовании нет	Примыкает к автомобильной дороге; расстояние до железной дороги приблизительно 100 метров; ограничений (обременений) в использовании нет
Срок аренды земельного участка	5 лет	5 лет
Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	3 378 104 белорусских рубля	2 031 007 белорусских рублей
Сумма задатка, белорусских рублей	337 810 белорусских рублей р/с 3641417000159 в ЦБУ 311 филиала № 317 г. Житковичи, ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 151501678, код платежа 04002, получатель – Житковичский райисполком	203 100 белорусских рублей р/с 3641417000159 в ЦБУ 311 филиала № 317 г. Житковичи, ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 151501678, код платежа 04002, получатель – Житковичский райисполком
Дата и время проведения аукциона	17 июля 2015 г., 14 ³⁰	17 июля 2015 г., 14 ³⁰
Последний день приема заявлений	14 июля 2015 г., 13 ³⁰	14 июля 2015 г., 13 ³⁰
Место проведения аукциона	В зале заседаний Житковичского райисполкома по адресу: г. Житковичи, ул. Фридриха Энгельса, 4, тел. 8 (02353) 21044	В зале заседаний Житковичского райисполкома по адресу: г. Житковичи, ул. Фридриха Энгельса, 4, тел. 8 (02353) 21044
Затраты на подготовку документации, бел. руб.	Расход в сумме 9 013 329 белорусских рублей, р/с 3600417000507, УНП 400555165 в ЦБУ 311 филиала № 317 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Житковичи, МФО 151501678, код платежа 04616. Получатель: главное управление Министерства финансов Республики Беларусь по Гомельской области. Кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона	Расход в сумме 8 965 438 белорусских рублей, р/с 3600417000507, УНП 400555165 в ЦБУ 311 филиала № 317 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Житковичи, МФО 151501678, код платежа 04616. Получатель: главное управление Министерства финансов Республики Беларусь по Гомельской области. Кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона

Примечание
1. Заявления и прилагаемые к нему документы на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Житковичи, ул. Чапаева, 5, землеустроительная служба Житковичского райисполкома с первого дня после публикации извещения в СМИ и рабочие дни с 8.30 до 17.00, с обеденным перерывом 13.00 до 14.00. Информацию о земельных участках по бесплатному телефону г. Житковичи: 8(02353) 21044.

2. Для участия в аукционе необходимо предоставить: заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка; заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет (сумма задатка перечисляется в срок до 14 июля 2015 г.).

3. Кроме того, в комиссию предоставляются: юридическим лицом – доверенность, выданная представителем юридического лица, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации и

копия паспорта, а в случае участия в аукционе представителя – паспорт и нотариально удостоверенная доверенность.

4. Шаг аукциона к начальной цене земельного участка – 10%.

5. Земельные участки предоставляются для проведения аукциона на право заключения договора аренды с условиями: внесением победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона суммы платы за право заключения договора аренды земельного участка;

возмещением победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона затрат на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением экземпляров документов, необходимых для его проведения, формирования земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка;

заключением победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона с райисполкомом договора аренды земельного участка – не позднее 2 рабочих дней после внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка и возмещения затрат на организацию и проведение аукциона; осуществлении в течение двух месяцев со дня его подписания, но не позднее трех месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона земельного участка, государственной регистрации права на земельный участок;

разработкой и утверждением в установленном порядке проектно-сметной документации на строительство объекта, осуществления строительства на условиях и в сроки, определенные проектно-сметной документацией;

присутствии к строительству объекта в течение шести месяцев, со дня утверждения в установленном порядке проектной документации по установке торгового павильона модульного типа совмещенного с автобусной остановкой.

6. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов за лот наивысшую цену;

7. Житковичский районный исполнительный комитет вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до назначения даты его проведения.

8. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов за лот наивысшую цену;

9. Житковичский районный исполнительный комитет вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до назначения даты его проведения.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

- ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
- ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) по поручению ОАО «Дабравит» (Продавец) ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ ПО ПРОДАЖЕ амбулатории (инв. №621/С-47455) площадью 157,2 м² и гаража (инв. 621/С-47456) площадью 52,7 м², расположенных по адресу: Минская обл., Несвижский р-н, Ланский с/с, аг. Лань, ул. Советская, 75А.

Земельный участок площадью 0,1093 га с кадастровым номером 624282003601000315. Целевое назначение – обслуживание здания амбулатории. Право постоянного пользования. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Начальная цена с НДС – 218 419 200 бел. руб.
Задаток с НДС – 21 841 920 бел. руб. Шаг аукциона – 5%.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ОАО «Дабравит», проводимом 26 июня 2015 г.

Договор купли-продажи должен быть заключен в течение 10 (десяти) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Условья оплаты приобретаемого на аукционе Объекта согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при заключении договора купли-продажи Объекта. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (трех процентов) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится **26.06.2015 в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **24.06.2015 до 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 2.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 11.04.2015.

С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона ino.by.

Дополнительная информация: 8(017) 306-00-57, 8(029) 356-90-03, 8(029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

Внимание акционеров ОАО «Белсолгод»

15 июля 2015 года по адресу: г. Иваново, ул. Полевая, 32 состоится внеочередное общее собрание акционеров. Начало работы собрания в 11.00. Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 10.00 до 10.55. Участникам собрания при себе иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – также доверенность или договор). С информацией (документами) при подготовке к проведению собрания можно ознакомиться с 08 июля в рабочие дни с 9.00 до 16.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Избрание членов наблюдательного совета ОАО «Белсолгод».

УНП 200075434 Наблюдательный совет.

иностранным гражданам при наличии документа, удостоверяющего право этих лиц на охоту в государстве их обычного места жительства; зарегистрированным по месту жительства в населенных пунктах, расположенных в границах охотничьих угодий;

16) соблюдение правового режима природных территорий, подлежащих специальной охроне, и территорий, подверженных радиоактивному загрязнению в результате катастрофы на Чернобыльской АЭС, при нахождении арендуемых охотничьих угодий в границах указанных территорий;

17) внесение задатка в размере ежегодной суммы арендной платы, рассчитанной исходя из минимальных ставок платы за аренду охотничьих угодий, утвержденных Советом Министров Республики Беларусь с учетом уточняющего коэффициента на основе индекса роста потребительских цен.

Уплата суммы задатка производится на внебюджетный счет райисполкома № 3641421000325, открытый в ЦБУ № 315 ф-ла 300 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 151501661, УНП 400332854.

Срок заключения договора: 10 лет.

Дата и место проведения конкурса: «13» июля 2015 г. в 11.00 в здании Лельчицкого райисполкома.

Для участия в конкурсе необходимы следующие документы:

заявление о предоставлении охотничьих угодий в аренду;

биолого-экономическое обоснование на испрашиваемые в аренду охотничьи угодья, разработанные в соответствии с требованиями законодательства;

предложение в письменной форме о выполнении условий конкурса, запечатанные в отдельном конверте;

копии учредительных документов; копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка;

доверенность представителя юридического лица.

Возмещение затрат райисполкому на организацию и проведение торгов, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам торгов документации, необходимой для их проведения, осуществляется участником, выигравшим торги.

Документы для участия в конкурсе принимаются до «08 июля 2015 г. по адресу: г.п. Лельчиц, ул. Советская, д. 42, райисполком, каб. № 208.

Контактный телефон: 02356-51284, факс 02356-52675.

Извещение размещено также на интернет-сайте: www.lelchitsy.gomel-region.by.

Лельчицкий районный исполнительный комитет

ОБЪЯВЛЯЕТ КОНКУРС

НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ОХОТНИЧЬИХ УГОДИЙ:

1. расположенных на территории Лельчицкого района Гомельской области общей площадью 41,4 тыс. га, в том числе лесные 28,2 тыс. га, полевые 10,8 тыс. га, водноболотные 2,4 тыс. га. Участок имеет следующие границы:

северная – от места пересечения западной просеки квартала № 91 Острожанского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз» и реки Уборть (далее р. Уборть) на восток по южным просекам кварталов 91, 85, 86, 77, 78, 79, 87, 92 данного лесничества, далее по западным просекам кварталов № 93, 95 данного лесничества, далее на восток по южным просекам кварталов №№ 95, 96 до юго-восточного угла квартала № 96 Острожанского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от юго-восточного угла квартала № 96 Острожанского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз» на юг по административной границе между Мозырским и Лельчицким районами Гомельской области и далее по ней на юг до юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от юго-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 9 Острожанского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 9 Острожанского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

восточная – от северо-восточного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

южная – от юго-западного угла квартала № 93 Стодолничского лесничества ГЛХУ «Лельчицкий лесхоз»;

УСЛОВИЯ КОНКУРСА:

1) использование охотничьих угодий по целевому назначению;

2) своевременная оплата за аренду охотничьих угодий;

3) обеспечение в течение двух лет со дня получения специального разрешения (лицензии) на ведение охотничьего хозяйства разработки проекта охотоустройства, представление его на государственную экологическую экспертизу в Министерство природных ресурсов и охраны окружающей среды и утверждение в Министерстве лесного хозяйства;

4) выполнение условий, указанных в биолого-экономическом обосновании или проекте охотоустройства;

5) установление в течение года с даты заключения договора аренды охотничьих угодий инвентаризации охотничьих угодий (включая) согласно охотоустройственной документации с указанием наименований пользователей охотничьих угодий, охотохозяйственных зон, других единиц внутрихозяйственного деления территории, информации о режиме охоты на данной территории, контактных телефонах пользователей охотничьих угодий, а также обеспечение надлежащего содержания угодий и чистоты от размещенной на них информации;

6) принятие мер по приведению численности охотничьих животных к оптимальной и поддержание ее на этом уровне;

7) планирование и осуществление комплекса мероприятий, направленных на охрану охотничьих животных, увеличение, сохранение и улучшение популяции данных животных, их рациональное использование, обеспечение сохранности биоразнообразия;

8) обеспечение охраны охотничьих животных в арендуемых охотничьих угодьях численностью работников (егеря, охотоведы, инженеры по охотничьему хозяйству, руководители и заместители руководителя пользователей охотничьих угодий);

9) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

10) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

11) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

12) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

13) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

14) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

15) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

16) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

17) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

18) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

19) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

20) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

21) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

22) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

23) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

24) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

25) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

26) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

27) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

28) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

29) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

30) обеспечение соблюдения правил охоты, осуществляющего охрану охотничьих угодий;

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении 15 июля 2015 г.

повторных торгов по продаже конфиксированного имущества

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
№	Характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
1.	Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома с кадастровым номером 623683403101003038 площадью 0,1497 га, расположенный по адресу: Минский р-н, п. Колодищи, квартал 721, участок 4	344 616 000	34 000 000
2.	Земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома с кадастровым номером 623683403101003038 площадью 0,1497 га, расположенный по адресу: Минский р-н, п. Колодищи, квартал 721, участок 6	1 359 780 000	135 000 000

Организатор аукциона – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет №3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583.

Для участия в аукционе по нескольким предметам торгов необходимо внести задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем аукциона, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона. Оплата стоимости приобретаемого имущества осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.

Аукцион проводится 15 июля 2015 г. в 15.30 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 15.06.2015 по 10.07.2015 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-40-22, (017) 327-48-36 – УП «Минский городской центр недвижимости».

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении 14 июля 2015 года

торгов с условиями по продаже единым предметом торгов

имущества, принадлежащего

ОАО «Автомагистраль»

Предмет торгов	
(сведения о продаваемом имуществе, входящем в состав предмета торгов)	
Административно-бытовое здание общей площадью 966,8 кв.м (инвентарный номер 611/С-327), реконструкция мастерской общей площадью 2352,3 кв.м (инвентарный номер 611/С-328), проходная общей площадью 60,6 кв.м (инвентарный номер 611/С-332), гараж общей площадью 1078,6 кв.м (инвентарный номер 611/С-333), склад общей площадью 88,4 кв.м (инвентарный номер 611/С-331), канализационная насосная станция общей площадью 13,7 кв.м (инвентарный номер 611/С-330), станция пожаротушения общей площадью 35,0 кв.м (инвентарный номер 611/С-329), трансформаторная подстанция общей площадью 42,7 кв.м (инвентарный номер 611/С-334), пожарный резервуар (инвентарный номер 611/С-29517), наружные сети канализации (ин	

Друкуецца ў «Алесі»

Наша Кацярына Вялікая

Двойчы алімпійская чэмпіёнка Кацярына Карстэн пачала сезон-2015 з перамогаў — яна заваявала золата на майскім этапе Кубка свету ў славацкім горадзе Бледзе. Цікава, што шасціразовая ўдзельніца Алімпіяд плануе выступаць і на Гульнях-2016 у Рыа-дэ-Жанейра: гэта будзе для Кацярыны сёмай Алімпіяда! «Кацярына Вялікая» — так называюць яе саперніцы і міжнародная прэса, маючы на ўвазе шматлікія перамогі і важкія спартыўныя дасягненні.

адзіночку, і адразу з'явіліся вынікі! Мама, вядома ж, не нацэлявала мяне на чэмпіёнку, яна га-лоўнае, што даводзіла, каб пра-ца была, а не гульба. Уззяў за справу — рабі як мага лепш, не адлыньвай. Сёння яна за мяне перажывае па-свойму: прыеха-ла да мяне ў гасці, а я займаюся на трэнажоры, пот ручаём цячэ, і мацярынскія вочы слязамі ад-разу ж зайшліся — шкадуе, што мне так цяжка».

А вось як успамінае пра дзі-цячыя гады Кацярыны Вялікай яе мама, Аўдоцця Гаўрылаўна: «Каця самая малодшая ў акру-зе была, сябравак па яе ўзрос-це тут не мелася, дык яна ўсё з хлопцамі, з братамі. І на конях з імі ездзіла, і ўсюды. Яна такая з маленства дзеўка, смелая, упартая. Як меншыю, яе дужа і не прыму-шай працаваць, але яна сама імкнулася ва ўсім да-памагаць — гаспадарка ж была, сям'ю такую карміць трэба. Да васьмі класаў Каця хадзіла ў Абуцкую школу, там заўсёды па спорце найлепшая была — па лыжах, па бегу, а плаваць вучылася на Лукомльскім возеры. Потым у Мінск яе ўзялі, мне боязна адгус-

МАЛОДШАЯ ДАЧУШКА

У сям'і Анатоля і Аўдоцці Хадатовічаў расло шас-цэра дзяцей: пяць старэйшых — хлопцы, а самая ма-лодшая — дачушка Каця. Не дзіўна, што дзяўчынка не з льяльчымі гулянямі, а цягнулася за братамі: футбол, хакей, гарадкі, даганялькі... Па дрэвах, вядома ж, лазіла, не аднойчы падвала дагары і хоць балоцка было, але слёзы стрымлівала як магла, бо хлопцы

імі ездзіла, і ўсюды. Яна такая з маленства дзеўка, смелая, упартая. Як меншыю, яе дужа і не прыму-шай працаваць, але яна сама імкнулася ва ўсім да-памагаць — гаспадарка ж была, сям'ю такую карміць трэба. Да васьмі класаў Каця хадзіла ў Абуцкую школу, там заўсёды па спорце найлепшая была — па лыжах, па бегу, а плаваць вучылася на Лукомльскім возеры. Потым у Мінск яе ўзялі, мне боязна адгус-

ДАВЕДКА

Кацярына Анатолеўна КАРСТЭН (па нараджэнні ХАДАТОВІЧ) Спецыялізацыя: акадэмічная грэбля
Дата і месца нараджэння: 2 чэрвеня 1972 года; вёска Асечына, Крупскі раён, Беларусь
Алімпійскія ўзнагароды: бронза — Барселона, 1992 год золата — Атланта, 1996 год золата — Сідней, 2000 год

серабро — Афіны, 2004 год бронза — Пекін, 2008 год Шасціразовая чэмпіёнка свету ў адзіночнай грэблі сярод жанчын.
Дзяржаўныя ўзнагароды: Ордэн Айчыны 1-й ступені, Беларусь Ордэн Айчыны 2-й ступені, Беларусь Ордэн Айчыны 3-й ступені, Беларусь Ордэн Пашаны, Беларусь Медаль «За працоўныя

заслугі», Беларусь Ганаровая грамата Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Заслужаны майстар спорту СССР.
Сямейнае жыццё: у 1998 годзе Кацярына Хадатовіч выйшла замуж за нямецкага бізнесмена Вільфрыда Карстэна і ўзяла яго прозвішча. Карстэны жывуць у Германіі, маюць дачку Аляксандру.

іначай у сваю кампанію не ўзялі б болей. Вытрымка гартавалася з маленства.

Маці працавала цяляніцай у калгасе, клопатаў ёй было шмат, асабліва зімой: буркі і сілас замерзлы з ямы выбраць, сена-вады нанасіць, калі жыўлы прыбраць. Дзеці штодзень дапамагалі ў вольны ад вучобы час. У сумесных занятках маці вучыла, на-кіроўваючы на жыццёвы шлях: вынік будзе толькі тады, калі добра сумесна працаваць, тут і людская павага прыйдзе, і самапавага.

«Маці вучыла выкладвацца ў любой справе на поўную катушку, і я старалася, — успамінае Кацяры-на. — Цягавітасць, вынослівасць, загартаванасць — усё гэта з дзяцінства мне прывілі, магчыма, таму і вынікі ў спорце такія.

Калі я пачала займацца грэбляй, адразу мне гэта не спадабалася. Я сядзела ў васьмёрцы, а праца-ваць у камандзе ў нас не атрымлівалася: адзін хоча за вухам пачасаць, бо казытае, другі па баках гля-нуць, знаёмых шукае сярод глядачоў, трэці наогул сачкануць вырашыць... А калі ўжо прыйшла ў спорт, то хацела не проста лічыцца, а быць! Нават кінуць грэблю сабралася. Тады трэнер пасадзіў мяне на

каць адну, дзіця ж яшчэ. А яна мне цвёрда так гаво-рыць: «Мама, я люблю гэты спорт — і ўсё!»

ВОЛЯ ЛЁСУ

Першы трэнер Кацярыны Хадатовіч Анатоль Квяткоўскі залічыў яе ў сваю групу... шляхам пад-ману. Ён шукаў рослых спартыўных школьнікаў для сур'ёзных заняткаў акадэмічнай грэбляй, з гэтай мэтай разаслаў у школы Мінскай вобласці лісты. З Крупскага раёна атрымаў адказ, што ёсць кан-дыдатура. Аднак адначасова для адбору зольных спартсменаў сюды прыехалі таксама трэнеры па лёгкай атлетыцы. Анатоль Квяткоўскі тут жа адвёў дзяўчыну ўбок і доўга ўгаворваў яе падчас кан-трольнага забегу не паказваць сапраўдных сваіх мацямымасцяў, занізіць вынікі на стаметроўцы. Так дзякуючы «закуліным гульням» (а сама Кацяры-на лічыць, што вольні лёсу), свет, магчыма, страціў лёгкаатлетку, аднак атрымаў вялікую спартсмен-ку-вяслярку.

У 1987 годзе Кацярына пачала заняткі акадэ-мічнай грэбляй як адзіночніца. Аднак яе першы сур-

НА СПАРТЫЎНЫМ АЛІМПЕ

Напярэдадні Алімпійскіх гульняў 1996 года фаво-рытамі ў акадэмічнай грэблі сярод жанчын лічыліся вопытная канадка Сілкен Лаўман і маладая датчанка Трыне Хансен. Наша Кацярына пасля ўдалага папяр-эдняга заезду трапіла ў адзін п'яфіналі з Лаўман. Як яна потым успамінала, па падказцы трэнера вы-рашыла пайсці на хітрасць: прапусціла спачатку ка-надку наперад, паказваючы быццам бы сваю стом-ленасць, а за 250 метраў да фінішу пачала моцны спурт, што было для Лаўман поўнай нечаканасцю, і выйграла больш за корпус лодкі (2,94 секунды).

У наступным 1997 годзе Кацярына Хадатовіч стала безумоўным лідарам сярод вясляркаў — яна выйграла ўсе гонкі, у тым ліку Кубак свету і чэмпіят свету.

З таго часу ад Кацярыны чакаюць заўсёды толь-кі высокіх вынікаў. Перад любымі спаборніцтвамі, прадказваючы перспектывы на перамогу, Карстэн абавязкова запісваюць у лік тых, хто мае шанц падняцца на п'едэстал. Вядома ж, пяць алімпійскіх медалёў, прывезеных з шасці Алімпіяд, — недася-галны пакуль узлёт.

Пасля Алімпіяды-96 Кацярына на працягу 16 га-доў не сыходзіла з п'едэсталаў на топ-турнірах са-мага высокага ўзроўню. Выключэннем стаў толькі 1998-ы — год нараджэння дачкі. Вярнуўшыся зноў у спорт, Кацярына Карстэн заўсёды дэманструе вы-сокае майстэрства вясляркі. У 2013 годзе наша Ка-цярына Вялікая ўзначаліла спіс «Топ-10 найлепшых спартсменаў свету».

Алена ЦЯРЭНЦЬЕВА

ЧЫТАЙЦЕ ТАКСАМА ў ЧРВЕНЬСКІМ НУМАРЫ «АЛЕСІ»

- Разбіраемся ў сакрэтах «здравой прыгажос-ці!» З якімі прадуктамі трэба «пасябраваць», каб дыета была паўнацэннай і збалансаванай? Хар-чумся правільна для раўнамернага загару!
- Дзіцяцтва, або «Разбітае сэрца»: кветка для вашай сядзібы! Як даглядаць далікатную расліну? Толькі самыя карысныя і правераныя парадкі!
- Што лепш: аўтакандыйнер або клімат-кан-троль? Якая рэальная розніца і ці варта за гэта плаціць? Рытуемся да гарацых летніх дзенькоў разам з рубрыкай «Алеся за рулём».
- Знакамітыя парфумеры Сафія Гройсман і яе вучань Улад Ражунаў раскрываюць таямніцы ства-рэння раскошных водараў і дэзалецыя сакрэтамі, як выбраць менавіта свой парфум з беларускім акінтам!

Даты Падзеі Людзі

13 ЧРВЕНЯ

1702 год — нарадзіўся Міхал Казімір Радзівіл Вялікага Княства Літоўскага, мецэнат. Абудаваў Нясвіж і Нясвіжскі замак пасля раз-бурэння шведамі, ператварыў горад у адміністрацыйны цэнтр усіх уладанняў Ра-дзівілаў. Заснаваў у Нясвіжы тэатр Радзівілаў, друкарню, адкрыў корпус кадэтаў, які выхоўваў афіцэраў. Пад-трымліваў існуючыя і адкры-ваў новыя мануфактуры, у тым ліку Слуцкую мануфактуру шаўковых паясоў, а таксама ў Міры і Альбе — па вырабе габеленаў. Памёр у 1762 годзе.

1834 год — нарадзіўся (вёска Астраўляне, цяпер Гарадоцкі раён) Канстанцін Ва-сілевіч Вераніцын, верагодны аўтар паэмы «Та-рас на Парнасе». З 1845-га вучыўся ў Віцебскай губернскай гімназіі, з 1852-га — у Пецярбургскай медыка-хірургічнай акадэміі, у 1859 годзе скончыў Горы-Горацкі земляробчы інстытут. Працаваў у Пецярбургу, у 1874—1879 гадах — у Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі. Мяркуюцца, што менавіта яму належыць аўтарства вядомых твораў «Тарас на Парнасе» (1855) і «Два д'яблы» (1860). (Асабліваці мовы і апісаньня жыццёвыя рэаліі ў паэмах сведчаць пра тое, што аўтарам з'яўляецца адзін і той жа ча-лавец.) Памёр у 1904 годзе.

1836 год — адбылася закладка першага ка-рэннага Брэсцкага крэпасці — комплексу абарончых збудаванняў у Брэсце (Брэст-Літоўску). Будавалася па праекце, зацверджаным імператарам Мікалаем I у 1830 годзе. З першым каменем былі замураваныя бронзавая дошка з памятным надпі-сам і шкатулка з манетамі.

Было сказана

Кастусь КІРЭНКА, паэт:
Дык захавай жа, лёс мой,
прагу пець і жыць,
І спеласцю, як зерне налівацца.
Хоць і на смерць ісці, а не здавацца,
І справе, што душой абраў, служыць.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЦЕ!

Курыны рулет

Спартрэбіца: курыны фарш — 350 г, яйкі куры-ныя — 3 шт., сыр цвёрды — 100 г, маянэз — 100 г, маньныя крупы — 1 ст. л., алей — 2 ст. л., цыбуля рэзчатая — 1 шт., кроп свежы, соль, перац чорны свежапамелены, папрыка.

Сыр надзерці на тарцы. У ёмістасці змяшчаць яйкі і ма-янэз. Дабавіць сыр, 1 ст. л. з горкай манкі і добра змяшчаць да аднастайнасці. Даць сумесі трохі пастаяць, каб манка трохі набрыняла. Тым часам неабходна падрыхтаваць аб-смажыць на алеі да прырыс-тасці адну вялікую цыбуліну. Змяшчаць фарш, цыбулю і дробна парэзаны кроп. Пасаліць, паперчыць фарш і добра змяшчаць. Бляху заспаць паперай для выпечкі і злёгка прамазваць алеем. Выліць цеста. Яно вадкае, таму для зручнасці, каб цеста не выцякала, краі паперы лепш злёгка падварыць, фарміруючы борцікі.

Выпакваць 10-15 хвілін пры 180 °C да лёгкай ска-рыначкі. Раўнамерна размеркаваць фарш па ўсёй паверхні ашкета. Згарнуць рулет, аддзяляючы ад па-перы. Абарнуць рулет у 2 пласты фольгай. Выпакваць пры 180 °C 40-45 хвілін. Даць астыць на фользе, каб увесць сок ад фаршу уабраўся ў рулет. Наразаецца ён вельмі добра і атрымліваецца неверагодна сака-вітым і смачным.

Печыва

Спартрэбіца: масла — 80 г, мука — 150 г, 1 вя-лікае яйка, 1-2 ст. л. цукру, у тры пальчыкі солі, каля 2 ст. л. вады, некалькі сцёблаў рэвеня, 5 ст. л. ка-рычневага цукру (можна і белага), 1 ч. л. без горкі карыцы.

У прасеяную муку да-баўляем жаўток, цукар, соль, ваду і парэзане дробнымі кубікамі (або на-дзёртае на тарцы) масла. Рухам змешваем і фармі-руем шар. Накрываем плёнкі і адпраўляем у халадзільнік на 20-30 хвілін.

Рэвень рэжам на кавалачкі даўжынёй каля 7 см. На прысыпанай мукой паверхні раскочваем праста-кутнікам тонка (каля 2 мм) цеста і рэжам на палосы, адпаведна даўжынні рэвеню. На кавалачка цеста кладзем кавалачак рэвеню. Закручваем так, каб краі цеста злёгка заходзілі адзін на адзін, адразаем і кручы прыскаем, склеіваючы шво.

Злёгка ўзбіваем бялок. Мачаем нашы загатоўкі і абваляем у цукры, перамышаным з карыцы. Вы-кладваем на бляху, засланую паперай для выпечкі, швом уніз (!). Адпраўляем у духоўку, разагрэтую да 170 градусаў, хвілін на 15-20.

ЗВУКА народнай культуры ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ЛІЧЫ. Пашукаем сімвалічны код натуральна-га лічбаў у прымаўках і казках, выслухаем. Адзін: «Адна галавешка не гарыць, а толькі тлее», «Адзін у полі не воін», «Адзін дуб у полі — гэта не лес». Два: «Хоць вох, ды ўдох». Тры: «Адзін сын — не сын, два сыны — паўсына, а толькі тры сыны — сын». Жылі-былі дзед і баба, было ў іх трое ўнукаў». Чатыры: «Ча-тыры мілі за два дні. Ідзі на ўсе чатыры бакі». Пяць: «Варона з куста, а пяць на куст», «Ведае, як свае пяць пальцаў». Шэсць: «Жыў-буў Несцерка, было ў яго дзясці шэсцёрка». Сем: «Ведае свой род у сёмай калена». Восем: «Прышлыя вясна — ужо часу няма, надшыла восем — яшчэ работ восем». Дзевяць: «Лепей дзевяць дзевяраў, чым адна заліца».

Часцей за ўсё выкарыстанне таго ці іншага лі-ку абумоўлена светапогляднымі ўяўленнямі нашых продкаў і іх непарэзанай «заземленасцю» ў кан-крэтную рытуальна-абрадавую сітуацыю. Напры-клад, у славацкіх казках самым пашыраным кампа-зіцыйным прыёмам з'яўляецца трохразовы паўтор а народнай традыцыя патрабавала кінуць у магілу тры жменькі зямлі, за жалобным сталом выпіць тры чаркі гарэлкі. На вяселлі тры разы бацька абводзіць дачку вакол стала, перад тым як перадаць яе ў рукі жаніха і адправіць маладых да вянца.

Кожны чалавек быў уключаны ў шырокую сіс-тэму сямейна-родавых адносін. У народзе казалі: «Ведае свой род у сёмай калена». Нічога дзіўнага тут няма, таму што якраз столькі намінацый мо-гуте дарослы чалавек у сістэме мікродарова сува-з'яў: унук, сын, бацька, муж, дзед, брат, пляменнік, дзядзька, швагер.

Калі ўзяць за аснову класічны прычып на-роднай культуры — прастапанне Добра і Зла, Свят-ла і Цемры, то сістэма лікаў, хутчэй за ўсё, павінна мець той самы падзел: адны з іх факусуруюць у сабе філасофію гармоніі жыцця, а іншыя — хаос Смерці. Магчыма, усё ж першапрычынай з'яўляец-ца супрацьстаянне двойкі (папры) як першаасно-выжывання чалавечага роду (Адам і Ева), тройкі, якая ўвасабляе не толькі канкрэтную колькасць (тры чалавекі, тры капы сена), і мноства, якое пе-раважала пару. На другім дзясціку злічэння гэтая ж самая пара (12 і 13) вылучаецца сярод астатніх найбольшым напружаннем супрацьстаяння (два-наццаць сыноў-месяцаў і «чортаў тузін»).

САЛОН ПРЫГАЖОСЦІ

Пазбаўляемся ад мяшкоў пад вачыма

Мяшкі пад вачыма нікога не ўпрыгожваюць. А для многіх жанчын яны наогул становяцца кашмарам. Яны могуць з'явіцца нават у раннім дзяцінстве і з часам толькі павялічваюцца.

ПРЫЧЫНЫ З'ЯВЛЕННЯ
Лічыцца, што кругі з'яўляюцца з прычыны стомле-насці або недахопу сну, але ёсць яшчэ цэлы шэраг фактараў, якія могуць пацягнуць за сабой мяшкі пад вачыма.

З медыцынскага пункту гледжання яны не нясуць ніякай пагрозы. Праўляюць-ца ў людзей з павліч-чанай пігментацыяй або тонкай скурай вакол вачэй. Але мяшкі пад вачыма могуць быць сігналам таго, што ў чалавека затрымліваецца ў арганізме вада. Таксама яны паказваюць на праблемы з ныркамі, дрэн-ны абмен рэчываў і нават анемію. Калі кругі пад вачыма з'яўляюцца толькі вясной, то, магчыма, гэта алергія, на-прыклад, на пылок. Таксама адной з прычын іх з'яўлення можа быць курэнне. Цёмныя кругі праўляюцца ад неда-хопу вітамінаў К і В₁₂. Таму ёсць здаровае ежу, асабліва агародніну і садавіну. А таксама змяняйце спажыванне солі, якая затрымлівае ваду ў арганізме.

ЯК ПАЗБАЎІЦЬСЯ?

Агурок. Гэтым сродкам карысталіся яшчэ нашы ба-булі. Халодны гурок наразаем такімі кружочкамі, якія б закрывалі вочы разам з мяшкамі, і пакаімаем іх на вачах хвілін на 15.

Бульба. Спосаб вельмі падобны на папярэдні. Ста-ранна мыем бульбу і кладзем на некалькі гадзін у халадзільнік. Потым наразаем кружочкамі, якія тры-маем на вачах 5-10 хвілін. Пасля гэтага акурата прамываем вочы.

Малако. Змочваем кавалачак тканіны халодным ма-лаком. Выціскаем лішкі і трымаем тканіну на вачах 20-30 хвілін. Гэты спосаб дапамагае змагацца з за-паценнямі і ацёчнасцю вакол вачэй.

Гарбатыя пакуначкі. Змочваем пакуначкі ў цёплай вадзе, а потым трымаем у халадзільніку 5-10 хвілін. Дастаўшы, кладзем на вочы і пакаімаем на 20-30 хвілін. Пакуначкі зьяўляюцца чаю і रामонку працуюць лепш.

Яечны бялок. Злёгка ўзбіваем бялок і наносім буд-дзе адчувацца невялікі дыскамфорт, але гэта добра. Пакачайце 20 хвілін і змыйце халоднай вадой.

Лёд. Гэтым спосабам варта карыстацца, толькі калі пазбаўіцца ад мяшкоў пад вачыма трэба тэрмінова. Масажуючы кругі кубікам лёду, іх можна памешчыць за 5 хвілін. Але гэта можа быць небяспечна для вачэй і пазух носа.

СЁННЯ

Месяц
Маладзік 16 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Імяніны
Пр. Крысціны, Мікалая, Барыса, Рамана, К. Вольгі, Антона, Германа, Люцыяна.

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск — 4.37	21.42	17.05
Віцебск — 4.19	21.40	17.21
Магілёў — 4.27	21.32	17.05
Гомель — 4.34	21.19	16.45
Гродна — 4.54	21.55	17.01
Брэст — 5.05	21.47	16.42

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 742мм рт.сл. +14...+16°C
+28...+30°C

МІНСК 734мм рт.сл. +16...+18°C
+30...+32°C

МАГІЛЁУ 739мм рт.сл. +16...+18°C
+30...+32°C

ГРОДНА 744мм рт.сл. +14...+16°C
+26...+28°C

БРЭСТ 744мм рт.сл. +19...+21°C
+27...+29°C

ГОМЕЛЬ 743мм рт.сл. +20...+22°C
+31...+33°C

Абазначэнні:
■ няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
■ невялікія геамагнітныя узрушэнні
■ слабая геамагнітная бура

УСМІХНЕМСЯ

Пра тое, што ў школе трэба было на-лягаць на фізкультуру, а не на алгебру, разумеш толькі тады, калі ўцякаеш ад хулігану.

Бабуля, глядзячы на вясельны кар-тэж:
— Ну вось, яшчэ адна парвезлі посуд мыць...

Па статыстыцы, вегетарыянцы жывуць даўжэй. Вось вы зараз смеяцеся з ве-гетарыянца, а потым ён прыйдзе на вашу магілу і з'есць усе кветкі.

Званок у дзверы:
— Добры дзень, кватэру здаеце?
— Так, 40 долараў у суткі. Вам на колькі?
— Ды мне на хвілінку, у прыбально трэба — трымаць пяцьсот рублёў!

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+26...+28°C	+30...+32°C	+22...+24°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+25...+27°C	+26...+28°C	+18...+21°C

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬБІА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛІШЧУК (А. ПЛЮКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНУ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕУСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыя: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распытоўвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск датадука: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтерыя: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРІЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх мераванні не заўсёды супадаюць з мераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім мераванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адлюстравана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.117. Індэкс 63850. Зак. № 2369.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
12 чэрвеня 201